

Jisas Kraais Jonré wafukandén hundi

¹ Ané Jisas Kraais wafukandén hundi dé. Tale God dé wun hundi déka hwe, dé déka jémba yakwa duré bari xakutekwa jonduka wakwendéte. Hwendéka dé déka enselré wandéka dé wunika gaya. Wuni déka jémba yakwa du Jon wuni. Dé wunika gaye dé wuniré wun hundi wakwe.

² Wakwendéka wuni Godna hundi ané nyingambu hayi. Wun hundi Jisas Kraais wandén mwi hundi dé. Wuni xéwun jondu atéfékéka wuni ané nyingambu hayi.

³ Hayiwun jondu bari xakutandé. Xakutendékaka sarékéta guni ané nyingambu hayiwun hundi xéta wangut, God guniré yikafre hurutandé, guni yikafre mawuli yangute. Ané nyingambu hayiwun hundi xékéta wawun maki hurukwa du takwa diré akwi God yikafre hurutandé, di yikafre mawuli yandate.

Jisas Kraisna hundi xékéka du takwaré dé wa

⁴⁻⁵ Wuni Jon ané nyinga wuni hayi gunika. Guni Jisas Kraisna hundi xéka Esiana héfambu rekwa du takwaka wuni hayi. Guni getéfa angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wun getéfambu reta Godna ximbu harékénjoka guni hérangwandé.

God dé hanja rendé, némbuli rekwa, hukémbu wungi retekwa God dé. Déka rendéka yikafre jambéna makambu déka Hamwinya angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di té. Jisas Kraais

dé Godna atéfék hundi jémba male dé wa. Dé hiyae raama dé hiyandé du takwana maka du dé. Dé héfambu rekwa atéfék néma duna néma du dé. God akwi, déka Hamwinya akwi, Jisas Kraiss akwi guniré yikafre huruta nakélak huru mawuli hwendét, guni jémba rengute, wuni Godré wakwexéké.

Jisas Kraiss dé nanika némafwimbu mawuli yata dé déka nyékimbu hurumben haraki saraki sémbut dé héreki. ⁶Wungi hérekindéka nani déka du takwa rembeka dé nana néma du dé re. Wungi rendéka nani déka Yafa Godka jémba yata nani pris maki nani re. Kraiss nukwa hanyikwa maki hanyita atéfék du takwaka néma du retardé, wungi re wungi re. Wu mwi hundi dé.

⁷Mé xé. Jisas Kraiss buwi wali nyirumbu gayatandé. Gayandét atéfék du takwa déré xétandi. Dére xiyaandé du akwi déré xétandi. Dé wambula yandét, atéfék héfambu rekwa hémna du takwa déré xéta saréfa naata gératandi. Wu yawundu. Wu mwi hundi dé.

⁸Nana Néma Du God angi dé wa, “Wuni talena hundi wuni. Wuni hukétéfina hundi wuni. Wun wungi rekwa, hanja rendé, hukémbu xakutekwa God wuni. Wuna hambuk atéfék hambukré sarékéngwandéndéka wuni néma du re.” Wungi dé wa.

Jon Jisas Kraissré dé xé

⁹Wuni guna nyama Jon, wuni guni wali Jisasna hémémbu rembeka di déka mama naniré haraki huru. Jisas nana néma du reta nanika hatita dé naniré yikafre huru, di naniré haraki hurundat nani haraki mawuli xékéhafi yata wendé nahafi

yata jémba témbete. Hanja wuni Godna hundi wata Jisaska mwi hundi we wuni néma xérumbu tékwa héfa Patmosmbu wuni re. ¹⁰ Wumbu rewuka Néma Duna nukwambu Godna Hamwinya dé wuna mawulimbu sukweka téndéka wuni xéké, némafwi hundi nak wuna hukémbu fuli yondaka maki wandéka. ¹¹ Wun hundi dé wa, “Xéteméka atéfék jondu nyingambu haaye méni getéfa angé tamba yétiyéti angé tamba hufukmbu reta wuna hundi xékékwa du takwaka hwetaméni. Méni Efesus, Smerna, Pergamum, Taiataira, Sardis, Filadelfia, Laodisia, wun getéfambu reta wuna hundi xékékwa du takwaka hwetaméni.”

¹² Wun hundi xékétaka wuni wuniré hundi wakwa duré xénjoka wuni yawuleka. Yawuleka wuni xé, gol motumbu yatakandan lam angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk téndaka. ¹³ Téndaka dé duna nyan maki du nyéndékmbu téndéka wuni xé. Dé séményi nukwa wur sandandéka déka manré dé takatéfi. Déka mawulimbu dé gol motumbu yatakandan yoo dé gi. ¹⁴ Déka humbu akwi déka némbé akwi bér wama male bér. Bér sipsip balina wama yuwi maki bér. Bér wama buwi maki bér. Déka dama xérékékwa ya maki dé. ¹⁵ Déka man dé yikafre male bras ain maki dé. Du di bras ain yambu tuwa xiyandaka wun bras ain dé jémba hanyi. Déka hundi gu némafwimbu safuruta waakwa maki dé wa. ¹⁶ Déka yika tambambu dé hunkwari angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hura té. Némbi yéték tékwa xi warendaka yar nak dé déka hundimbu xale dé té. Déka saawi dé hambukmbu hanyi, nukwa hambukmbu hanyikwa maki.

¹⁷ Wuni déré xéta roota déka man mombu

xakre wuni hiyandé du maki wuni héfambu hwa. Hwawuka dé déka yika tambambu wuniré huruta dé wa, “Rookéméni. Wuni tale wuni. Wuni hukétéfi wuni. ¹⁸ Wuni wungi rekwa du wuni. Hanja wuni hiya. Mé xé. Hiyae wuni raama wungi re wungi re retawuni. Wuni néma du reta ki wuni hura té, du takwa hiyandaka yambuna ki akwi, hiyandé du takwa rendaka hafwana ki akwi. ¹⁹ Xémén jonduka némbuli hundi hayitaméni. Némbuli rekwa jonduka akwi hukémbu yatekwa jonduka akwi hayitaméni. ²⁰ Wafukandéka xémén jonduna mo hundika watawuni. Hunkwari angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wuna yika tambambu téndaka méni xé. Gol motumbu yatakandan lam angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk akwi méni xé. Wun lam di getéfa angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wumbu reta wuna hundi xékéka du takwa maki di. Wun hunkwari di wunde getéfambu reta wuna hundi xékéka du takwana ensel maki di.”

2

Efesuska wandén hundi

¹ Wataka dé angi wa, “Méni Efesusmbu reta wuna hundi xékéka du takwana enselka angi hayitaméni:

“Wuni hunkwari angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wuna yika tambambu wuni hura té. Téta wuni gol motumbu yatakandan lam angé tamba yétiyéti angé tamba hufukna nyéndékmbu wuni fêta yi. Wungi téta wuni méniré angi we. ² Wuni xékélaki. Méni weséka jémba ya. Haraki jondu ménika yandaka méni wendé nahafi yata

méni jémba re. Méni haraki saraki sémbut hurukwa duka hélék méni ye. Yéna yakwa du nawulak di wa, ‘Nani akwi Jisasna aposel nani.’ Wungi wandaka méni diré hurukwexé méni dika wa, ‘Di Jisasna aposel yingafwe.’ Wungi wuni xékélaki. ³ Méni wuna ximbu jémba yaméka du nawulak méniré haraki hurundaka méni haraki mawuli xékéhafi yata méni wendé nahafi yata méni wuna jémba ya. ⁴ Wungi xékélakita ané hurumén sémbutka hélék wuni ye. Méni tale némafwimbu mawuli yamén maki némbuli némafwimbu mawuli yahambaméni. ⁵ Méni tale némafwimbu mawuli yamén sémbutka wambula mé saréké. Tale hurumén sémbut yikafre dé. Méni némbuli huruméka sémbut mé yatakataka tale hurumén maki, wambula yikafre sémbut huru. Méni némbuli huruméka sémbut yatakahafi yamét, wuni ménika yae ména lam hérae déka hafwambu hérekitawuni. ⁶ Ané huruméka yikafre sémbutka wuni yikafre mawuli ye. Méni Nikolayatanéna du takwa hurundaka haraki saraki sémbutka némafwimbu hélék méni ye. Wuni akwi di hurundaka sémbutka némafwimbu hélék wuni ye.

⁷ “Wungi dé Godna Hamwinya wuna hundi xékékwa du takwaré wa. Guna waan téndét, guni wun hundi mé jémba xéké. Sarékéngwandékwa du takwaré watawuni, di huli mawuli hwekwa mina sék sandate. Sata di wungi re wungi re jémba retandi. Wun mi dé Godna yikafre male héfambu té.”

Smernaka wandén hundi

⁸ Wungi wataka dé angi wa, “Méni Smernambu reta wuna hundi xékékwa du takwana enselka angi hayitaméni:

“Wuni tale wuni. Wuni hukétéfi wuni. Wuni hanja hiyae wambula ramékwa du wuni méniré angi we. ⁹ Wuni xékélaki. Xakéngali ménika yae méniré haraki hurundéka méni jambangwe du méni re. (Wu yingafwe. Méni xérénjuwi mama du méni.) Ména getéfambu rekwa du takwa nawulak di Godka haraki hundi wata di angi wa, ‘Nani Judana du takwa nani.’ Wungi wata di Godna du takwa yingafwe. Di Satanéna du takwa di. Wungi wuni xékélaki. ¹⁰ Méni bari hangéli hérataméni. Hératemékaka sarékéta méni rookéméni. Mé xé. Satan guna mawuliré hurukwexénjoka dé guna bena nawulakré séndé gembu takatandé. Takandét guni nukwa tamba yéti némafwi xak wali retanguni. Di méniré xiyanjoka hurundat, méni wunika hu hwehafi yata hiyamét, wuni ménika néma du anéngambambu sandandaka yikafre joo hwetawuni, méni wungi re wungi re wuni wali jémba reméte. ¹¹ Wungi dé Godna Hamwinya wuna hundi xékékwa du takwaré wa. Guna waan téndét, guni wun hundi mé jémba xéké. Sarékéngwandékwa du takwa di hiyae jémba retandi. Di wambula hiyae yamba fakukéni.”

Pergamumka wandén hundi

¹² Wungi wataka dé angi wa, “Méni Pergamumémbu reta wuna hundi xékékwa du takwana enselka angi hayitaméni:

“Wuni némbi yéték tékwa xi warendaka yar wuni hura té. Wun yar némbi dé. Wuni wun

yar hura tékwa du wuni méniré angí we. ¹³ Wuni reméka getéfaka wuni xékélaki. Satan dé wun getéfambu néma du rendéka déka néma du rendéka jambé wun getéfambu té. Téndéka méni wuna ximbu hulukita wunika jémba sarékéta wuna hundika hu hwehambaméni. Hanja wunika mwi hundi wandé du Antipas dé guna nyéndékmbu dé re, Satan rendéka getéfambu. Re dé wuna jémba jémba yandéka du nawulak déré xiyandaka dé hiya. Hiyandén nukwa méni ména mawulimbu hambuk yata méni wuna hundika hu hwehambaméni. ¹⁴ Wungi xékélakita wuni hurumén sémbut nawulakéka hélék wuni ye. Ména du nawulak di Balam wakwendén hundi xéka di wandén maki huru. Hanja Balam dé Balakré wakwe, dé Israelna du takwana yambumbu man xatukwe joo takandéte. Wakwendéka dé haraki joo deka yambumbu taka, di Israelna du di gwalinyaka hwendan hamwi sata di takwa wali haraki saraki sémbut hurundate. ¹⁵ Hanja hurundan maki ména du nawulak akwi di Nikolayatanéna du wakwendén hundi xéka wandén maki di haraki saraki sémbut huru. ¹⁶ Méni wun haraki saraki sémbutka mé yataka. Méni wun sémbutka yatakahafi yamét, wuni bari yae wunde du wali ware diré xiyasandatawuni, wuna hundina yarmbu.

¹⁷ “Wungi dé Godna Hamwinya wuna hundi xékéka du takwaré wa. Guna waan téndét, guni wun hundi mé jémba xéké. Wuni sarékéngwandéka du takwaka fakuwun mana hénoo hwetawuni. Hweta di nak nakéka yikama wama motu nak hwetawuni. Wun motumbu wuni huli xi nak hayiwut, nak du wun xika yamba xékélakikéndi. Wun motu hératekwa du takwa male

xékélakitandi.”

Taiatairaka wandén hundi

¹⁸ Wungi wataka dé angi wa, “Méni Taiatairambu reta wuna hundi xékékwa du takwana enselka angi hayitaméni:

“Wuni Godna nyan wuni. Wuna dama xérékékwa ya maki dé. Wuna man yikafre male bras ain jémba hanyindéka maki dé jémba hanyi. Wuni méniré angi we. ¹⁹ Wuni méni yaméka atéfék jémbaka bu xékélakiwu. Méni du takwaka akwi Godka akwi méni némafwiambu mawuli yata wunika jémba sarékéta wuna jémba jémba méni ye. Jémba yata méni du takwaré yikafre huru. Séfélak xak ménika yandéka méni ména mawulimbu hambuk yata jémba té. Wungi téta ména némbuli yaméka jémba dé tale yamén jémbaré dé sarékéngwandé. ²⁰ Wungi xékélakita wuni hurumén sémbut nakéka male hélék wuni ye. Wule takwa Jesebel ména du takwa wali reléka méni léré wahambaméni, lé méniré yatakataka yiléte. Lé yéna yata lé wa, ‘Wuni hafu Godna profet hési wuni.’ Wungi wata lé yéna yata wuna du takwaré lé wakwe, di wuna yikafre yambu yatakataka nak yambumbu yindate. Wakweléka di nak du takwa wali haraki saraki sémbut huruta gwalinyaka hwendan hamwi sa. Léré hérekihafi yamékaka wuni méniré haraki hundi we. ²¹ Tale wuni léré bari hasa hwehambawuni, lé léka haraki saraki sémbut yatakaléte. Bari hasa hwehafi yawuka lé léka haraki saraki sémbut yatakanjoka hélék lé ye. ²² Mé xéké. Wuni léré hasa hweta léré haraki hurutawuni, lé némafwi bar hiyaata jambémbu male baka hwaléte. Lé wali

haraki saraki sémbut hurukwa du takwa akwi di hurulén haraki saraki sémbut yatakahafi yandat, wuni diré akwi hasa hwetawuni, di akwi némafwi hangéli hérandate. ²³ Wuni léka nyangwalré akwi haraki hurutawuni. Haraki huruwut, di némafwi bar hiyaata hiyatandi. Hiyandat, wuna hundi xékékwa du takwa xéta angi xékélakitandi. Wuni atéfék du takwana mawuli sarékéré xéfuke wuni xékélaki. Wuni atéfék du takwa nak nakéka deka yandan jémba hasa hwetawuni, di yandan maki. Wungi xékélakitandi.

²⁴ “Guni Taiatairambu reta wule takwana hundi xékéhafi yakwa du takwa, guniré wuni ané hundi we. Wule takwana hundika du nawulak di wa, ‘Wun hundi Satan fakundén hambuk hundi dé.’ Wungi di wa. Guni wun hundi xékéhafi yangut, yak, wuni guniré nawulak hundi akwi yamba wakéwuni. ²⁵ Ané hundi male watawuni. Hanja xékéngun hundiré mé guni huluki. Hulukingut, wuni yatawuni. ²⁶ Sarékéngwandékwa du takwa di wuna jémba male yandat, hukétéfi nukwa yandét, wuni dika hambuk hwetawuni. Hwewut, di néma du takwa reta atéfék héfambu rekwa du takwaka hatitandi. ²⁷ Wuna yafambu hérawun maki di némafwi hambuk héraata atéfék héfambu rekwa du takwaka hambuk yatandi. Du hambuk yata héfambu yatakandan aki fikésékendaka maki, di wuna mamaré xiyasandatandi. ²⁸ Xiyasandandat, wuni dika sérénjuwi hunkwari hwetawuni.

²⁹ “Wungi dé Godna Hamwinya wuna hundi xékékwa du takwaré wa. Guna waan téndét, guni wun hundi mé jémba xéké.”

Sardiska wandén hundi

¹ Wun hundi wataka dé angi wa, “Méni Sardisumbu reta wuna hundi xékékwa du takwana enselka angi hayitaméni:

“Wuni Godna Hamwinya angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hura téta wuni hunkwari angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wuni hura té. Hura téta wuni ané hundi méniré we. Wuni yamén atéfék jémbaka wuni xékélaki. Du nawulak ménika angi di wa, ‘Dé huli du maki dé re.’ Wungi wataka xékélakihambandi. Méni bu hiya. ² Yamén jémba dé Godna makambu téta wun jémba haraki dé té. Ménimbu nawulak yikafre jondu dé re. Méni sé raama wun yikafre jonduré yikafre huru, di jémba téndate. Méni diré yikafre huruhafi yamét, wun yikafre jondu akwi hiyatandi. ³ Wungi maki méni hanja xékéta héramén hundika wambula mé saréké. Sarékéta wun hundi hulukita némbuli hurumén haraki saraki sémbut yatakataméni. Méni raméhafi yamét, wuni sélé héraakwa du yandaka maki yatawuni. Wuni ménimbu xakutewuka nukwaka yamba xékélakikéméni. ⁴ Ména du takwa nawulak di méni wali Sardisumbu reta di haraki saraki sémbut huruhafi yata di deka nukwa wurmbu gélingali takahambandi. Di yikafre sémbut male hurundanka hukémbu di wama nukwa wur sandata wuni wali féta yitandi. ⁵ Sarékéngwandékwa du takwa wama nukwa wur sandatandi. Deka xi dé re Godna nyingambu. Wun nyingambu God wali retekwa du takwana xi dé re. Wunde xi yamba hérekikéwuni. Wuni wuna yafa God akwi déka ensel akwi deka makambu téta wunde du takwaka angi watawuni, ‘Di wuna du takwa di.’

⁶ “Wungi dé Godna Hamwinya wuna hundi xékékwa du takwaré wa. Guna waan téndét, guni wun hundi mé jémba xéké.”

Filadelfiaka wandén hundi

⁷ Wun hundi wataka dé angi wa, “Méni Filadelfiambu reta wuna hundi xékékwa du takwana en-selka angi hayitaméni:

“Wuni Godna du reta wuni yikafre sémbut male huru. Wuni mwi hundi wuni we. Wuni Devitna ki wuni hura té. Wuni yambu nafwiwut, nak du wun yambu yamba téfikéndé. Wuni yambu téfiwut, nak du wun yambu yamba nafwikéndé. Wuni ané hundi méniré wuni we. ⁸ Wuni yamén atéfék jémbaka wuni xékélaki. Méni yalefu hambuk héraata wuna hundi xékéta wawun maki huruta roohafi yata méni angi wa, “Wuni Jisaska wuni jémba saréké.” Waménka wuni yambu nak wuni nafwi, ména makambu. Du nak wun yambu yamba téfikéndé. ⁹ Du takwa nawulak di angi wa, ‘Nani Judana du takwa reta nani Godna nyangwal nani re.’ Wungi wata di yénataka hundi wa. Di Satanéna hémémbu di re. Mé xéké. Wuni wunde du takwaré watawuni, di ménika yae ména man mombu hwati séndate. Hwati séta di wuni ménika némafwiambu mawuli yawukaka xékélakitandi. ¹⁰ Hanja wuni méniré hambuk hundimbu wa, du nawulak méniré haraki hurundat, méni wendé nahafi yata jémba téméte. Méni wungi téménka ané héfambu rekwa atéfék du takwaré hurukwexétewuka nukwa xakundét, wuni méniré yikafre hurutawuni, méni jémba reméte. ¹¹ Wuni ménika bari yatawuni. Méni héramén jonduré mé huluki, du nak hératéméka

anégambambu sandandaka yikafre male joo hérandémboka. ¹² Wuni wawut sarékéngwandékwa du takwa hwaar maki tétandi, Godna tempelmbu. Di wun tempelmbu God wali jémba tétandi, wungi té wungi té. Wumbu téndat, wuni wuna Godna xi deka séfimbu hayitawuni. Wuni Godna getéfana xi Huli Jerusalem akwi deka séfimbu hayitawuni. Hukémbu God wandét wun getéfa Jerusalem Godmbu gayatandé. Wuna huli xi akwi hayitawuni.

¹³ “Wungi dé Godna Hamwinya wuna hundi xékékwa du takwaré wa. Guna waan téndét, guni wun hundi mé jémba xéké.”

Laodisiaka wandén hundi

¹⁴ Wun hundi wataka dé angi wa, “Méni Laodisiambu reta wuna hundi xékékwa du takwana enselka angi hayitaméni:

“Wuni mwi hundi wakwa du. Godna hundika wuni mwi hundi male wuni we. God wuniré wandéka maki male wuni we. God huratakandén atéfék jondu wunimbu dé tale xaku. Wuni méniré angi we. ¹⁵ Wuni yamén atéfék jémbaka wuni xékélaki. Méni nu hulingu maki yingafwe. Méni yanéndé hulingu maki yingafwe. Méni nu hulingu yanéndé hulingu maki téméte wuni mawuli ye. ¹⁶ Méni nu hulingu maki téhafi yata yanéndé hulingu maki téhafi yaménka wuni wuna hundimbu méniré gwiyatawuni. Gwiyaata ménika hu hwetawuni. ¹⁷ Méni angi méni we, ‘Wuni xérénjuwi mama du wuni. Wuni séfélak yéwa jondu bu hérawu. Joo nakéka fatikéhambawuni.’ Wungi wata méni xékélakihambaméni. Méni Godna makambu haraki reta xak wali reta jambangwe

du méni re. Méni dama hiyandé du maki méni re. Méni nukwa wur sandahafi du maki méni re. ¹⁸ Wungi reméka wuni méniré ané hundi we. Méni mé yae yéwa hweta yikafre male ya yanéndé gol motu wunimbu héra, méni xérénjuwi mama du renjoka. Méni yéwa hweta wama nukwa wur akwi wunimbu mé héra, méni wun nukwa wur sandamét, du takwa ména séfiré xéhafi yandat, méni roohafi yanjoka. Méni yéwa mé hweta yikafre marasin akwi wunimbu héra, méni ména damambu takata jémba xénjoka. ¹⁹ Wuni némafwimbu mawuli yawuka du takwaré wuni hambuk hundimbu wata wuni diré xiya, di yikafre sémbut male hurundate. Wunka sarékéta méni hurumén haraki saraki sémbut yatakataka yikafre sémbut male hurunjoka némafwimbu mawuli yataméni.

²⁰ “Mé xéké. Wuni gena fétémbu téta guniré wuni wa, guni wun yambu wunika nafwingute. Du nak wuna hundi xékéta gena yambu nafwindét, wuni wulaaye dé wali retawuni. Reta wuni dé wali hénoo sawut, dé wuni wali satandé. ²¹ Hanja wuni némafwi hambuk yata Satanéna hambukré wundé sarékéngwandéwu. Sarékéngwanda némbuli wuna yafa wali wuni re, déka néma du rendéka jambémbu. Sarékéngwandékwa du takwaré watawuni, di wuna néma du rendéka jambémbu wuni wali rendate.

²² “Wungi dé Godna Hamwinya wuna hundi xékékwa du takwaré wa. Guna waan téndét, guni wun hundi mé jémba xéké.”

Godna getéfambu di déka ximbu haréké

¹ Wun hundi wandéka xékétaka wuni Jon janji hwae wuni xé, Godna getéfambu gena fété nak nafwe téndéka. Xéta wuni tale xékéwun hundi wambula xékéwuka dé wun hundi fuli yondaka maki wata wuniré angi wa, “Méni angiré mé xalemét, wuni hukémbu xakutekwa jonduka méniré wakwetawuni.” ² Wungi wandéka Godna Hamwinya bari wuna mawulimbu sukweka téndéka wuni xé, Godna getéfambu néma duna jambé nak téndéka dé wun jambémbu rendéka. ³ Dé wumbu rendéka déka séfi dé yikafre waka maki motu jasper maki dé, yikafre waka motu konilian maki akwi dé. Rendéka jambé tékwambu dé hotékanyi nak té. Déka jambé dé wun hotékanyina larékona nyéndékmbu té. Wun hotékanyi dé yangar maki dé hanyi, wun yikafre glas motu emeral maki dé. ⁴ Dé nyéndékmbu rendéka dumi yéték tamba yétiyéti néma du rendéka jambé di déré hatimbanga re. Wunde jambémbu néma du dumi yéték tamba yétiyéti di hatimbanga re. Di wama nukwa wur sandata gol motumbu yatakandan néma du anéngambambu sandandaka joo deka anéngambambu sandataka di re. ⁵ Nyéndékmbu rekwa néma duna hafwambu dé nyir tulem nandéka jar ham wandéka wuni xéké. Néma Du rendéka jambéna makambu dé téméngara angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk xérékéta té. Wunde téméngara Godna Hamwinya angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di.

⁶ Wun néma duna jambéna makambu tukwe-seke maki joo nak dé té. Wun tukweseke dé yikafre glas maki dé. Hamwinya tékwa jondu

yétiyéti di wun néma duna jambé tékwa hafwambu hatimbanga di té. Wunde jonduna séfimbu séfélak séfélak dama di té, biya sakumbu akwi, hungalimbu akwi. ⁷ Wun joo nak laion maki dé. Nak bulmakau balina nyan maki dé. Nak déka saawi dé duna saawi maki dé. Nak dé némafwi mu afwi nyirumbu wura yikwa maki dé. ⁸ Wun hamwinya tékwa joo nak nak deka yék gwongofu dé té. Séfélak dama deka atéfék séfina hafwambu akwi yékna ekombu akwi dé té. Atéfék gan nukwa di gwar wata di té. Téta di angi wa:

“Néma Du God dé yikafre male dé. Dé yikafre male dé. Dé yikafre male dé. Dé atéfék hambukré sarékéngwanda dé néma du re.

Dé hanja rendé, némbuli rekwa, hukémbu wungi retekwa God dé.”

⁹ Wungi wata di wun néma duna jambémbu rekwa Godna némafwi hambukéka wata déka ximbu harékéta di déka diména nae. Dé wungi re wungi re wungi male dé re. ¹⁰ Di wungi déka ximbu harékéndat, wumbu rekwa néma du dumi yéték angé tamba yétiyéti di néma duna jambémbu rekwa Godna makambu xakre héfambu hwaata di wungi re wungi re rekwa Godna ximbu harékéta di gol motumbu yatakandan anéngamba sanda joo rafwe di rendéka jambéna makambu yaki, déka ximbu harékénjoka. Yakita di angi wa,

¹¹ “Méni God méni nana Néma Du méni. Méni atéfék jondu méni hurataka.

Ména mawuli yaméka makimbu méni wun jondu huratakaméka di wungi re.

Wungi huruménka sarékéta nani ména némafwi hambukéka wata ména ximbu harékéta atéfék jonduka néma du remékaka watame.”

Wungi di wa.

5

Hundaméndén nyinga dé Jon xé

¹ Wuni xé, wun néma duna jambémbu rekwa Godna yika tambambu nyinga nak rendéka. Wun nyingana yéték sakumbu dé séfélak hundi sukweka té. Hanja dé bi maki joo angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hérae dé wun nyingaré hundamé. ² Wun joo xétaka wuni xé, hambuk yakwa ensel nak téta hambukmbu wandéka. Wata dé wa, “Yikafre sémbut male hurukwa du male dé wun bi maki joo hérekitaka wun nyinga latandé. Héndé wun nyinga late?” ³ Wungi wandéka nyinga lae awulambu xétekwa du nak rehambandé. Nyirumbu akwi, héfambu akwi, héfana ekumbu akwi di wun nyinga yamba hali landa. ⁴ Di yikafre sémbut male hurukwa duka hwaka xéhambandi, dé wun nyinga lae nyingambu xéndéte. Xéhafi yandaka wuni hambukmbu géra. ⁵ Gérawuka dé néma du nak wuniré wa, “Méni géra kénéni. Mé xé. Judana hémémbu xakundé laion andé yae. Dé Devitna mandéka dé. Dé Satanré sarékéngwanda dé wun nyingambu hundaméndé bi maki joo angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hérekitaka dé wun nyinga hali landé.” Wungi dé wa.

Jon Sipsip Balina Nyanré dé xé

⁶ Wun hundi xékétaka wuni xé Sipsip Balina Nyan nak téndéka. Dé néma du rendéka jambé tékwambu dé té. Dé hamwinya tékwa jondu yétiyéti, hatimbanga rekwa néma du, deka nyéndékmbu dé

té. Dé xiyandaka hiyae raméndé Sipsip Balina Nyan maki dé té. Déka hara angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk dé té. Déka dama angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk dé té. Wun hara wun dama akwi di Godna Hamwinya angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di. God wandéka wunde hamwinya di ané héfambu rekwa atéfék hafwaré di yi. ⁷ Wun Sipsip Balina Nyan yae dé wun nyinga héra, néma duna jambé rekwa Néma Duna yika tambambu. ⁸ Hérandéka di hamwinya tékwa jondu yétiyéti, néma du dumi yéték angé tamba yétiyéti akwi di Sipsip Balina Nyanéna makambu xakre héfambu hwa. Wunde néma du nak nak di gita maki joo huruta di gol motumbu yatakandan andé akwi huru. Wun andémbu dé ya xérékéndéka yaki xaleta yikafre yama xaakwa joo sukweka re. Wun yaki Godna du takwa déré wandaka hundi dé.

⁹⁻¹⁰ Di wungi huruta di huli gwar nak angi wa:

“Méniré xiyandaka ména nyéki dé blekéndéka méni hiya.

Hiyae méni du takwaré héra, di Godna du takwa rendate.

Di nak maki nak maki hémémbu reta, nak maki nak maki hundi buléta, nak maki nak maki séfi téta, nak maki nak maki héfambu rendaka méni diré héra.

Hérae waméka di Godna du takwa reta di déka pris di re. Rendaka dé God deka néma du reta dika dé hati.

Hukémbu di ané héfambu rekwa du takwaka néma du takwa retandi.

Méni wungi huruménka méni wun nyinga hérae hundaméndé bi maki joo hérekitaka méni wun nyinga lataméni.”

Wungi di wa.

Sipsip Balina Nyanéna ximbu di haréké

¹¹ Wun hundi xékétaka wuni wambula xéta wuni xéké, séfélak ensel gwar wandaka. Wunde ensel di séfélak di. Dumi dumi dumi. Di Néma Du rendéka jambéna hafwambu akwi, hamwinya tékwa jonduna hafwambu akwi, wunde néma du rendan hafwambu akwi di hatimbanga té. ¹² Téta di hambukmbu gwar angi wa:

“Hanja xiyandaka hiyandé Sipsip Balina Nyan dé yikafre sémbut male huruta dé re.

Reta dé néma du reséketandé.

Reta dé séfélak yikafre jondu, yikafre xékélelaki, némafwi hambuk akwi Godmbu hératandé.

Hérandét atéfék du takwa déka ximbu harékétandi. Harékéta déka hambukéka hundi wata déka yikafre mawuli yatandi.”

¹³ Wungi wandaka wuni xéké, God huratakandén atéfék jondu hundi wandaka. Nyir, héfa, héfakombu, wumbu rekwa jondu, néma xérumbu hwaakwa jondu, di atéfék hundi wandaka wuni xéké. Di angi wa:

“Néma duna jambémbu rekwa Néma Du bér Sipsip Balina Nyan bér némafwi hambuk yata bér nukwa hanyikwa maki hanyi.

Nani bérka yikafre mawuli yata bérka ximbu harékétame, wungi re wungi re.”

¹⁴ Wungi wandaka di hamwinya tékwa jondu yétiyéti di angi wa, “Wu mwi hundi dé.” Wungi

wandaka God rendéka jambé tékwambu hatimbanga rekwa néma du di xakre héfambu hwaata bérka ximbu haréké.

6

Sipsip Balina Nyan dé nyingambu hundaméndé bi maki joo héreki

¹ Wuni xé wun Sipsip Balina Nyan wun nyinga hura téta hundaméndé bi maki joo nak hérekindéka. Xétaka wuni xéké, hamwinya tékwa joo nak hundi buléndéka. Dé jar wandéka maki wata dé wa, “Mé ya.” ² Wungi wandéka wuni xé, wama hors nak téndéka. Wun horsmbu rekwa du dé xi wando hurundéka dé du nak dé yikafre anéngambambu néma du sandandaka joo déka hwe. Hwendéka hérae dé yi, déka mamaré sarékéngwandéta di atéfékré sarékéngwandénjoka.

³ Wun Sipsip Balina Nyan nyingambu hundaméndé bi maki joo nak akwi hérekindéka wuni xéké, nak hamwinya tékwa joo angi wandéka, “Mé ya.” ⁴ Wungi wandéka dé waka hors nak ya. Wun horsmbu rekwa duka di xi warendaka némafwi yar nak hwe. Hwendaka dé God wun duré wa, “Méni hambuk hérae du takwana yikafre mawuliré haraki hurutaméni. Hurumét di waru wareta di nak nakré xiyatandi.” Wungi dé wa.

⁵ Wun Sipsip Balina Nyan nyingambu hundaméndé bi maki joo nak akwi hérekindéka wuni xéké, hamwinya tékwa joo nak akwi wandéka, “Mé ya.” Wungi wandéka wuni xé géli hors nak yandéka. Wun horsmbu rekwa du dé joo handékénékwa joo nak déka tambambu huru.

⁶ Hurundéka wuni xéké hamwinya tékwa jondu

téndan nyéndékmbu hundi nak angi wandéka, “Méni wamét, du takwa hénoo héranjoka séfélak yéwa hwetandi. Du natafa nukwa jémba yataka wun jémbana yéwa hérae hwetaka dé natafa male lita wit sék hératandé. Du natafa nukwa jémba yataka wun jémbana yéwa hérae hwetaka hufuk male lita barli sék hératandé. Méni olivna wel wain hulinguka akwi yamba wakéméni. Bér métaka baka témbé.” Wungi dé wa.

⁷ Wun Sipsip Balina Nyan nyingambu hundaméndé bi maki joo nak akwi hérekindéka wuni xéké, hamwinya tékwa joo nak akwi wandéka, “Mé ya.” ⁸ Wungi wandéka wuni xé, haklafu maki hors nak yandéka. Wun horsmbu rekwa du déka xi Hiyandé Du dé. Dé yandéka déka hukémbu nak du dé ya. Déka xi Hiyandé Du Takwa Rendaka Hafwa dé. God wandéka di ané héfambu rekwa atéfék du takwa di hém yétiyéti di re. Rendaka dé berré wa, “Nak hémré béni hambuk yata diré xiyasandatambéni. Béni wambét, nawulak xi warendaka yarumbu wareta hiyaata, nawulak hénooka hiyaata, nawulak némafwi bar hiyaata, nawulakré afakambu tékwa bali hamwi tindat hiyaata di atéfék hiyatandi.” Wungi dé berré wa.

⁹ Wun Sipsip Balina Nyan nyingambu hundaméndé bi maki joo nak akwi hérekindéka wuni xé, Godka joo hwendaka jambéna ekumbu hiyandé du takwana hamwinya téndaka. Hanja wunde du takwa Godna hundi xékéta wata nak du takwana makambu téta Jisas Kraiska di hundi wa. Wandaka déka mama deka hundika hélék yata di diré xiyandaka di hiya. Hiyae deka hamwinya wumbu téndaka wuni xé. ¹⁰ Xéwuka di hiyandé

du takwana hamwinya hambukmbu wata di wa, “Néma Du, méni yikafre sémbut male méni huru. Méni mwi hundi male méni we. Héfambu rekwa du di naniré xiya. Tale nukwa hatika yindét, méni némafwi kot xékékwa néma du reta du takwa hurundan sémbutka hundi wata méni naniré hurundan haraki saraki sémbut diré hasa hwetaméni?” ¹¹ Wungi wakwexékéndaka God dé di nak nakéka wama nukwa wur hwetaka dé diré angi wa, “Guni tale nukwa nawulak baka hwatanguni. Wuni wuna du takwaka nawulakré akwi wuni waséke, di akwi hurungun maki wuna hundi xéka Jisaska hundi wandate. Wandat héfambu rekwa du guniré xiyandan maki, diré akwi xiyandat, di hiyae guni wali téndat, hukémbu wuni guniré hurundan haraki saraki sémbut diré hasa hwetawuni.” Wungi dé God wa.

¹² Wun Sipsip Balina Nyan nyingambu hundaméndé bi maki joo nak akwi hérekindéka wuni xé, némafwi nono héfambu hurundéka. Hurundéka dé nukwa nak maki ye dé géli xaku, géli wur maki dé. Xakundéka bafu nak maki ye lé nyéki maki waka xaku. ¹³ Xakuléka dé nyirumbu tékwa hunkwari di héfambu xakri, némafwi mur hurundéka huli ambatékér sék xakrindaka maki. ¹⁴ Di nyinga mwendaka maki dé nyir télama mwe harana dé yi. Yindéka atéfék némbu, atéfék néma xérumbu tékwa héfa akwi di téndan hafwa yatakataka di yi. ¹⁵ Yindaka di héfana néma du, getéfana néma du, xi warekwa duna néma du, xérénjuwi mama du, némafwi hambuk yakwa du, nak duka jémba yakwa du takwa, deka hafu jémba yakwa du takwa, wunde du takwa atéfék di yaange ye di motumbu tékwa wekwambu akwi,

némbumbu rekwa némafwi motumbu akwi di faku. ¹⁶ Faakwa wakwexéka di némburé akwi moturé akwi angi wa, “Guni mé xakre naniré samétéfi. Néma duna jambémbu rekwa Néma Du naniré xéndémboka hélék nani ye. Wun Sipsip Balina Nyan nanika mawuli wita naniré xiyandémboka hélék nani ye. ¹⁷ Bér nani hurumben haraki saraki sémbutka mawuli wita naniré hasa hwetembéka némafwi nukwa wundé yandé. Yingi maki nani bérka makambu tétame?” Wungi di wa.

7

Séfélak Israelna du

¹ Wun joo yindéka wuni xé, ensel yétiyéti héfana wambumbu téndaka. Téta di héfambu hurukwa mur yétiyétiyéti hulukindaka mur huruhambandé. Héfambu akwi, néma xérumbu akwi, mimbu akwi mur huruhambandé. ² Hanja God dé wunde enselré wa, di héfaré akwi néma xériré akwi haraki hurundate. Wungi wandéka némbuli téta di murré huluki. Hulukindaka wuni xé, wungi re wungi re rekwa Godna ensel nak akwi nukwa xalekwa sakumbu xalendéka. Dé Godna xi hayikwa joo hura yandéka wuni xé. Yae dé ensel yétiyétiyéti hambukmbu wata dé angi wa, ³ “Guni héfaré akwi, néma xériré akwi, miré akwi bari haraki hurukénguni. Tale nani nana Néma Du Godna xi déka jémba yakwa duna makambu hayitame. Hayimbet hukémbu guni wun jonduré haraki hurutanguni.” ⁴ Wungi wandéka wuni xéké, di Godna xi 144,000 duna makambu hayindaka. Di Israelna atéfék hém deka du nawulak hérae deka makambu di Godna xi hayi. Angi di hayi: ⁵ Judana hémémbu 12,000. Rubenéna hémémbu

12,000. Gatna hémémbu 12,000. ⁶ Aserna hémémbu 12,000. Naptalina hémémbu 12,000. Manasena hémémbu 12,000. ⁷ Simeonéna hémémbu 12,000. Livaina hémémbu 12,000. Isakarna hémémbu 12,000. ⁸ Sebulunéna hémémbu 12,000. Josepna hémémbu 12,000. Benjaminéna hémémbu 12,000. Wunde du atéfék deka makambu di Godna xi hayi.

Séfélak du takwa di Godna ximbu haréké

⁹ Di wungi hayindaka wuni xé, séfélak séfélak du takwa hérangwanda téndaka. Du wunde du takwaré handékénénjoka hurufatikétandé. Wunde du takwa di atéfék héfambu akwi atéfék hémémbu akwi di ya. Di nak maki nak maki séfi téta nak maki nak maki hundi di bulé. Wunde du takwa néma du rendéka jambéna makambu téta akwi Sipsip Balina Nyanéna makambu akwi di té. Di séményi wama nukwa wur sandataka di téfana téméngara deka tambambu hura té. ¹⁰ Téta di hambukmbu wata di angi wa, “Néma duna jambémbu rekwa God, nana Néma Du God bér wun Sipsip Balina Nyan bér Satanéna tambambu naniré wundé hérambé. Hérambéka nani bér wali jémba re.” ¹¹ Wungi wandaka di Godna ensel atéfék di néma duna jambé tékwa hafwa, wunde néma du dumi yéték tamba yétiyéti, hamwinya tékwa jondu yétiyéti hafwambu di hérangwanda té. Téta di wun néma duna jambéna makambu xakre héfambu hwaata di Godna ximbu haréké. ¹² Harékéta di angi wa, “Wu mwi hundi dé. Nani nana Néma Du Godka yikafre mawuli yatame. Dé nukwa hanyikwa maki dé hanyi. Dé atéfék xékélelaki dé héra. Nani déka diména naata déka ximbu harékétame. Dé némafwi hambuk héraata

dé atéfék néma duré sarékéngwandé. Wungi déka ximbu harékétame, wungi re wungi re. Wu mwi hundi dé.” Wungi di wa.

Wunde du takwaka di hundi wa

¹³ Di wungi wandaka dé néma du nak wuniré wa, “Wun séményi wama nukwa wur sandandé du takwa héndé? Di yimba getéfambu di ya?” ¹⁴ Wungi wakwexékéndéka wuni déré angi wa, “Néma du, méni hafu méni xékélaki.” Wungi wawuka dé wuniré wa, “Wunde du takwa di wun némafwi xakéngalimbu xakukwa du takwa di. Xaakwa di wun Sipsip Balina Nyanéna nyékimbu deka nukwa wur yakwanyindaka deka nukwa wur wama ya.

¹⁵ Wungi hurundanka di God rendéka jambéna makambu téta di gan nukwa déka tempelmbu téta di déka ximbu haréké. Harékéndaka dé wun néma duna jambémbu rekwa God di wali téta dika jémba hatitandé. ¹⁶⁻¹⁷ Wun Sipsip Balina Nyan dé néma duna jambé nyéndékmbu téta dika jémba hatitandé, du déka sipsip balika hatindéka maki. Hatita dé diré hura yindét, di héfambu xalekwa hulingu sata. Sata di wungi re wungi re jémba retandi. Dé dika jémba hatindét, di wambula hénooka hiyahafi yata di wambula hulinguka yamba hiyakéni. Dé dika jémba hatindét, nukwa deka séfimbu hambukmbu wambula xéhafi yandét, ya deka séfimbu wambula yamba yanékéndé. Di gérandat, God deka damambu tékwa ménengu létékéndét, jémba male retandi.” Wungi dé wuniré wa.

8

Jisas dé nyingambu hukétéfi hundaméndé bi

maki joo héreki

¹ Wun Sipsip Balina Nyan nyingambu hukétéfi hundaméndé bi maki joo hérekindéka nyirmbu hundi nawulak buléhambandi. Nawulak nukwa (1/2 aua) di atéfék nakélak male di té. ² Téndaka hukémbu wuni xé, Godna makambu tékwa ensel angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wumbu téndaka. Di fuli maki joo angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di héra. ³ Hérandaka dé nak ensel akwi yae dé Godka jondu hwendaka jambé walémbambu dé té. Dé gol motumbu yatakandan andé nak hura dé té. Wun andémbu dé yikafre yama xaakwa joo husandandéka hwandéka ya xérékéndéka yaki waréta dé yikafre yama xe. Hura téndéka di wun yikafre yama xaakwa joo séfélak déka hwe. Dé wun joo akwi du takwa Godré buléndan hundi akwi gol motumbu yatakandan jambémbu takandéte di déka hwe. Wun jambé dé God rendéka jambéna makambu dé té. ⁴ Hwendaka takandéka dé yikafre yama xaakwa yaki akwi du takwa Godré buléndan hundi akwi dé Godka wari, wun enselna tambambu. ⁵ Warindéka wun ensel yikafre yama xaakwa joo rendéka andé hérae, Godka jondu hwendaka jambémbu rekwa ya hérae, dé wun andémbu taka. Take dé ya ané héfaré yakisanda. Yakisandandéka séfélak jar hambukmbu wandéka nyir tulem nandéka dé némafwi nono xaku.

Ensel di fuli maki joo yo

⁶ Ensel angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di fuli maki joo angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hura téta di yonjoka huru.

⁷ Ensel nak dé déka fuli yo. Yondéka hambuk wali giyandéka maki, dé ais akwi, nyéki akwi, ya akwi dé héfambu xakri. Xakre dé ané héfana també nakré, wun tambéna miré akwi dé tusanda. Tusandata dé també yétékré tusandahambandé. Atéfék héfambu rekwa yikafre wararé dé tusanda.

⁸ Ensel nak akwi dé déka fuli yo. Yondéka ya yanékwa némafwi némbu maki joo yakisandan-daka dé néma xérumbu xakri. Xakrindéka dé néma xérumbu nak també dé nyéki xaku. Néma xérina també yéték baka dé jémba té. Wumbére també nyéki maki xakuhambambér. ⁹ Néma xérumbu tékwa atéfék xéri hamwi també hufuk rendéka nak també dé hiya. Hiyandéka també yéték jémba di re. Hiyahambandi. Atéfék gunjambé també hufuk rendaka nak també dé haraki ya. Yandéka també yéték jémba di re. Haraki yahambandi.

¹⁰ Ensel nak akwi dé déka fuli yo. Yondéka dé némafwi hunkwari nak téméngara ya yanékwa maki yanéta nyir yatakataka dé xakri. Xéri, héfambu xalekwa gu akwi també hufuk rendaka dé natafa tambémbu xakri. Xakrindéka també yéték jémba dé té. Wun hunkwari wun també yétékmbu xakri-hambandé. ¹¹ Wun hunkwarina xi Nyingi yakwa joo dé. Wun hunkwari héfambu tékwa gu nak tambémbu xakrindéka wun tambémbu tékwa gu nyingi dé ya. Yandéka séfélak du takwa wun hulingu sataka di hiya. També yétékmbu tékwa gu jémba dé té. Nyingi yahambandé.

¹² Ensel nak akwi dé déka fuli yo. Di nukwa, bafu, atéfék hunkwari també hufuk rendaka wun ensel yondéka natafa també géli dé xaku. Xakuta haraki dé ya. Yandéka nukwa, bafu, atéfék

hunkwari també yéték jémba dé té. Haraki yahambandé. Yahafi yandéka nukwa, bafu, hunkwari jémba hanyihambandi. Gan nukwa akwi, nukwa, bafu, hunkwari nawulak hanyihafi yandaka dé haléke té.

¹³ Haléke téndaka wuni xé, barokwaru nak anwar nyirumbu wura yiléka. Xéta wuni xéké lé hambukmbu angi waléka, “Saréfa. Saréfa. Saréfa. Ensel hufuk deka fuli némbuli male bari yotandi. Di yondat, héfambu rekwa du takwa némafwi hangéli hératandi. Héfambu rekwa du takwaka wuni saréfa nae.” Wungi lé wa.

9

Ensel nak akwi dé fuli yo

¹ Ensel nak akwi déka fuli yondéka wuni xé, hunkwari nak héfambu téndéka. Hanja wun hunkwari nyirumbu yae dé héfambu xakre dé wumbu té. Wun hunkwari dé némafwi wekwambu nandikwa yambuna féténa ki di héra. Du di wun wekwambu yasande xéta andélambu tékwa héfa xénjoka di hurufatikétandi. ² Hérae dé wun némafwi wekwana fété nafwindéka dé séfélak yaki wun wekwambu xale, némafwi yana yaki xalendéka maki. Xale wun wekwana yaki dé nukwa nyir tatéfindéka bér géli xaku. ³ Xakumbéka wun yakimbu di séfélak hawuluki xale di héfaré naande yi. Naande ye di hambuk héra, di ané héfana hula du takwaré tindaka maki tinjoka. ⁴ Hérae di ané hundi akwi héra, “Guni wara, nyaa, miré akwi haraki hurukénguni. Guni deka makambu wuna xi rehafi yakwa du takwaré male haraki hurutanguni. ⁵ Guni du takwaré tingut, di yamba

hiyakéndi. Guni diré tingut, di némafwi hangéli hératandi. Guni bafu natamba du takwaré titanguni, di némafwi hangéli hérandate.” Wun hundi hérataka di wunde hawuluki du takwaré tindat, di hangéli hératandi, hula tindaka hangéli hérandaka maki. ⁶ Wun nukwa du takwa hiyatendaka yambuka hwakéfatikétandi. Di hiyanjoka némafwimbu mawuli yata di yamba hiyakéndi.

⁷ Wuni hawuluki angi yandaka wuni xé. Di warenjoka yikwa hors maki di té. Dekanén gumbambu gol motumbu yatakandan sandandaka maki joo dé té. Dekanén saawi duna saawi maki di. ⁸ Dekanén némbé takwana séményi némbé maki dé. Dekanén némbi laionéna némbi maki, némbi tufu dé. ⁹ Dekanén mawulimbu kapambu yatakandan nukwa wur maki di sanda. Di wura yindaka deka yékna ham dé séfélak karis yindaka maki dé. Wun ham dé séfélak hors warenjoka fétékéra yindaka maki dé. ¹⁰ Dekanén génini hulana génini maki dé. Wun génimbu némbi nak dé té. Dekanén hambuk dé deka génimbu dé té. Di deka génimbu bafu natambambu du takwaré titandi, di némafwi hangéli hérandate. ¹¹ Dekanén néma du dé wun wekwaka hatikwa ensel dé. Hibruna hundimbu wun enselna xi Abadon dé. Grikna hundimbu déka xi Apolion dé. Wun xina mo hundi angi dé, Atéfék Jonduré Haraki Hurukwa Du dé.

¹² Tale yandé haraki joo bu hényeni. Mé xé. Haraki joo yéték akwi yatambér.

Ensel nak akwi dé déka fuli yo

¹³ Ensel nak akwi déka fuli yondéka wuni xéké, Godka jondu hwendaka jambéna wambu

yétiyétimbu hundi nak wandéka. Wunde wambumbu nak nak dé bulmakau balina anéngambambu tékwa maki hara nak dé té. Wun gol motumbu yatakandan jambé dé Godna makambu té. ¹⁴ Wun hundi wata dé fuli yondé enselré wa, “Némbuli ensel yétiyéti di yoombu gindan du maki re, néma xéri Yufretisna hafwambu. Méni sa ye wunde enselré luku.” Wungi dé wa. ¹⁵ Hanja God wunde ensel yétiyéti dé hurataka, di wasékendén nukwambu wasékendén héki hwarimbu xakundate. Huratakandéka wun fuli yondé ensel diré dé luku, di ye ané héfana atéfék du takwana nak tambéré xiyasandandate. Xiyasandandat, nak també hiyandat, també yéték baka tétambér. ¹⁶ Wunde ensel yétiyéti yindaka deka hukémbu yikwa horsmbu rekwa du séfélak séfélak di. Nak diré handékénéndéka wuni xéké, di 200 milion di.

¹⁷ Wun janji maki jooré xéta wuni xé hors, horsmbu rekwa du akwi angi yandaka. Du di kápambu yatakandan sanda wur mawulimbu sandandaka wun nukwa wur dé nawulak waka, ya yanékwa maki, nawulak géli, nukwa xéndéka nyir géli tékwa maki, nawulak haklafu wungi di ya. Horsna humbu laionéna humbu maki dé. Ya yanéta dé yaki wali horsna hundimbu xale yi. Ya yanékwa haklafu motu akwi dé deka hundimbu xale yi. ¹⁸ Wun ya, yaki, haklafu motu akwi xale ye di ané héfambu rekwa du takwana natafa tambéré di xiyasanda. També yéték jémba di re. ¹⁹ Wun horsna hambuk dé deka hundimbu akwi génimbu akwi dé té. Deká géni hambwe maki dé. Deká génimbu humbu nak dé té. Wun humbumbu di du takwaré haraki huru.

²⁰ Wun haraki jondu dé ané héfana du takwana natafa hémré male dé xiyasanda. Hiyahafi rekwa du takwa di wun jondu xétaka di deka tambambu hurundan haraki saraki sémbutka hu hwehambandi. Hu hwehafi yata di haraki hamwinyana ximbu harékéta, gol motu, silva motu, bras motu, baka motu, mimbu akwi tandan gwalinyana ximbu di haréké. Wunde yénataka god xéhafi yata, hundi xékéhafi yata, yitaka yatakahambandi. ²¹ Wunde du takwa di du takwaré xiyaata, foo tuta, nak du takwa wali haraki saraki sémbut huruta, jondu sélé héraata, wungi huruta di haraki saraki sémbut huru. Di hurundan haraki saraki sémbutka hu hwehambandi.

10

Ensel Jonka nyinga hwendéka dé sa

¹ Wun jonduré xétaka wuni xé, Godna getéfambu re hambuk yakwa ensel nak gayandéka. Dé buwi maki nukwa wur sandandéka dé hotékanyi nak déka anéngambambu re. Déka saawi dé nukwa maki dé. Déka man ya yanékwa hwaar maki dé. ² Déka tambambu dé yikama nyinga nak lae dé re. Rendéka dé déka yika man néma xérumbu xakita dé aki man héfambu xaki. ³ Xakita dé laion hambukmbu wandaka maki dé hambukmbu wa. Wandéka dé jar angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk déka hundi hasa wa. ⁴ Hasa wandaka wuni jarna hundi hayinjoka huru. Huruwuka dé hundi nak Godna getéfambu angi wa, “Wun jar wandén hundi ména mawulimbu male métaka téndé. Nyingambu yamba hayikéméni.” Wungi dé wa.

⁵ Wandéka dé Godna getéfambu gaye néma xérumbu xakita héfambu xakita téndéka xéwun ensel dé déka yika tamba Godna getéfaré harékéta ⁶ dé angi wa, “God wungi re wungi re retandé. Dé nyir akwi nyirumbu rekwa atéfék jondu akwi dé hurataka. Dé héfa akwi héfambu rekwa atéfék jondu akwi dé hurataka. Dé néma xéri akwi wumbu rekwa atéfék jondu akwi dé hurataka. Wuni déka ximbu wuni we. Dé hanja wandén maki némbuli male hurutandé. Wu mwi hundi dé. ⁷ Ensel nak akwi déka fuli némbuli male yotandé. Yondét, wun nukwambu God hanja fakundén jémba yaséketandé. Hanja déka jémba yakwa profet di wun fakundén jémbaka wa. Wandan maki némbuli hurutandé. Wu mwi hundi dé.” Wungi dé wa.

⁸ Wandéka dé Godna getéfambu gayandéka xékéwun hundi dé wuniré wambula wa, “Méni sa ye méni wun nyinga néma xérumbu xakita héfambu xakita tékwa enselna tambambu héra.” ⁹ Wungi wandéka wuni wun enselka ye wuni déré wa, dé wun yikama nyinga wunika hwendéte. Wawuka dé wuniré wa, “Méni mé hérae sa. Samét, ména hundimbu résék yatandé. Sataka témét, ména biyambu nyingi yatandé.” ¹⁰ Wungi wandéka wuni wun yikama nyinga déka tambambu hérae wuni sa. Sata téwuka dé wuna hundimbu résék dé ya. Sataka téwuka dé wuna biyambu nyingi ya. ¹¹ Yandéka dé wuniré wa, “Méni profetna hundi wambula wataméni. Séfélak nak maki nak maki séfi tékwa du takwaka, séfélak nak maki nak maki héfambu rekwa du takwaka, séfélak nak maki nak maki hundi bulékwa du takwaka, séfélak néma duka akwi profetna hundi wataméni.” Wungi dé

wa.

11

Du yéték bér Godna jémbaka hundi wa

¹ Wun hundi wandéka di wunika jondu handékénékwa bangi nak hwe. Wun bangi séto bangi maki dé. Wun bangi hweta di wuniré wa, “Méni sé raama ye Godna tempel handékénéta Godka jondu hwendaka jambé akwi handékéné. Wumbu téta Godna ximbu harékékwa du takwa akwi handékénétaméni. ² Méni tempelka séndé gindan hafwa yamba handékénékéméni. Wun hafwa baka métaka téndé. Wun hafwa dé nak téfana du takwaka hwendén hafwa dé. Di dumi yétiyéti angé tamba yéték bafu wun yikafre getéfambu xakélaki sakélakita haraki hurutandi, mawuli yandaka maki. ³ Wuni wuna jémbaka hundi watekwa du yétékéka hambuk hwetawuni. Hwewut bér 1,260 nukwambu profetna hundi watambér. Bér wungi wuna hundi wata bér kofina bek wur maki nukwa wur male sandatambér.” Wungi dé God wuniré wa.

⁴ Wumbére du yéték bér oliv mi maki bér, ané héfana Néma Duna makambu tékwa lam yéték maki bér té. ⁵ Du takwa nawulak bérre haraki hurunjoka mawuli yandat, bérka hundimbu ya gwande bérka mamaré atéfék ya yanétandé. Bérre haraki hurunjoka mawuli yatekwa du takwa wungi male hiyatandi. ⁶ God bérka dé hambuk hwe, bér wambét, profetna hundi watembéka nukwambu wali giyahafi yandéte. Nawulak hambuk akwi dé bérka hwe. Bér wambét, héfambu tékwa gu nyéki maki xakutandé. Bér mawuli yata wambét nak

maki nak maki haraki saraki jondu ané héfambu rekwa du takwaka yatandé, mawuli yambéka maki.

⁷ Bér bérka jémba yaséketa hundi wambét, wun némafwi wekwambu xalekwa ximbali bér wali waretandé. Ware bérre sarékéngwandéta bérre xiyatandé. Xiyandét, bér hiyatambér.

⁸ Hiyambét bérka fusa néma getéfana yambumbu baka hwatambér. Hanja wun getéfambu di bérka Néma Duré xiyae mimbu hatekandaka dé hiya. Nani sataku hundi wata wun getéfana xi angi wa: Sodom akwi Isip akwi. ⁹ Wumbére du yétékna fusa nukwa hufuk també yambumbu rendét, di nak maki nak maki séfi tékwa du takwa, nak maki nak maki hémémbu rekwa du takwa, nak maki nak maki hundi bulékwa du takwa, nak maki nak maki héfambu yandé du takwa wungi di bérka fusaré xétandi. Xéta watéfitandi, du nawulak bérka fusa wekwambu réméndate. ¹⁰ Wungi watéfita ané héfambu rekwa du takwa hiyambénka mawuli sawuli yatandi. Hénoo hulingu sata nak nakéka jondu hweta mawuli sawuli yatandi, dika hangéli hwendé profet yéték hiyambénka.

¹¹ Nukwa hufuk també yindéka dé hamwinya hwekwa yanambi dé Godmbu gaye bérre wulayi. Wulayindéka bér raama bérka manmbu té. Témbéka di du takwa bérre xéta di némafwimbu roo.

¹² Roondaka bér xéké, hundi nak Godna getéfambu gayata hambukmbu wandéka. Wata dé angi wa, “Béni angiré mé xale.” Wungi wandéka bér Godna getéfaré buwimbu warimbéka di bérka mama xé.

¹³ Wun nukwa némafwi nono dé huru. Hura dé wun getéfana hafwa nakré dé haraki huru. Hu-

rundéka wun getéfana hafwa angé natamba angé tamba yétiyéti jémba dé té. Wun nono hurundéka séfélak (7,000) du takwa di hiya. Hiyandaka di hiyahafi rendé du takwa némafwiambu roota di an-wambu rekwa Godna ximbu di haréké.

¹⁴ Wumbére haraki joo yéték wundé yimbé. Nak akwi bari yatandé.

Ensel nak akwi dé déka fuli yo

¹⁵ Ensel nak akwi dé déka fuli yo. Yondéka di Godna getéfambu hundi nawulak hambukmbu di angi wa, “Némbuli nana Néma Du déka wasékendén du Kraisi wali dé ané héfambu rekwa atéfék du takwaka néma du re. Dé atéfék du takwaka néma du retandé, wungi re wungi re.” Wungi di wa.

¹⁶ Wandaka di Godna makambu rekwa néma du dumi yéték angé tamba yétiyéti di rendaka jambémbu raama di deka saawimbu xakre hwaata Godna ximbu harékéta di wa,

¹⁷ “Nana Néma Du God, ména hambuk atéfék hambukré dé sarékéngwandé. Hanja re némbuli akwi méni re.

Méni némafwi hambuk héraata némbuli male méni néma du reta atéfék héfambu rekwa du takwaka méni jémba hati. Hatiméka nani ménika diména nae.

¹⁸ Hanja ané héfambu rekwa du takwa ménika mawuli di wi.

Némbuli méni dika mawuli witeméka nukwa wundé yandé.

Némbuli méni némafwi kot xékéka néma du retéméka nukwa wundé yandé.

Yandéka méni hiyandé du takwa hurundan sémbutka hundi wataméni.

Némbuli ména jémba yandé du takwa yandan yikafre jémba hasa hwetaméni.

Hasa hweta méni ména profetka akwi, ména hundi xékéndé du takwaka akwi, ména ximbu harékéndé du takwaka yikafre jondu hasa hwetaméni.

Di néma du takwa reta baka du takwa rendat, wunde du takwa yandan yikafre jémba némbuli hasa hwetaméni.

Némbuli méni ané héfaré haraki hurundé du takware haraki hasa hurutaméni.

¹⁹ Di wungi wandaka dé Godna getéfambu tékwa déka tempelna yambu dé nafwi. Nafwindéka wuni xé, déka wasékérékéndén hundina yikafre male bokis wun tempelmbu téndéka. Téndéka nyir tulem nandéka némafwi ham nawulak wandaka jar xiyandéka nono nak dé huru. Hurundéka dé némafwi wali ais maki dé giya.

12

Takwa bér némafwi hambwe

¹ Wun joo yindéka wambula xe wuni xé, néma joo nak nyirmbu yandéka. Wun joo angi dé: Takwa hési lé re. Lé nukwa lé sanda, sanda wur maki. Bafu léka man ekombu lé re. Léka anéngambambu hunkwari tamba yéti man yéték dé re, anéngambambu samé joo maki dé. ² Lé nyan téta nyan héranjoka huruta lé némafwi hangéli héra. Hangéli hérae lé hambukmbu wanjita lé nyan héranjoka huru.

³ Huruléka dé nak joo akwi nyirmbu ya. Wun joo angi dé: Némafwi waka hambwe maki joo nak dé re. Déka humbu angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wungi di té. Déka humbu

nak nakmbu dé néma du anéngambambu sandan-
daka yikama joo nak dé re. Démbu dé bulmakau
balina anéngambambu tékwa hara tamba yéti di
té. ⁴ Déka génimbu wun hambwe dé nyirumbu
tékwa hunkwari també nak témbéra dé ané héfaré
yakisanda. Yakisandandéka dé nyirumbu tékwa
hunkwari també yéték jémba dé té. Wun hambwe
yae dé nyan héranjoka yakwa takwana makambu
té. Wule takwa nyan héralét, dé wun nyanré
bari sanjoka dé té. ⁵ Téndéka lé nyan nak héra.
Lé dunya héra. Hukémbu wun nyan néma du
reta némafwi hambuk yata ané héfambu rekwa
atéfék du takwaka jémba hatitandé. Wule takwa
nyan héraléka God dé wun nyanré bari hura wari,
rendéka jambéré. ⁶ Hura warindéka lé takwa du
rehafi hafwaré lé yaange yi, God lé jémba reléte
huratakandén hafwaré. Wun hafwambu lé 1,260
nukwa relét, di léka hénoo hwetandi.

⁷ Wule takwa yaange yiléka di Godna getéfambu
ware. Maikel déka ensel akwi di némafwi
hambwe déka ensel akwi wali di ware. ⁸ Wareta
Maikelna hambuk wun hambwena hambukré
sarékéngwandéndéka di wun némafwi hambwe
déka du akwi Godna getéfambu wambula renjoka
di hurufatiké. ⁹ Maikel dé wun némafwi hambwe
déka du wali diré dé héfaré yakisanda. Wun
némafwi hambwe dé hanja rendé hambwe dé.
Nani déka angi wa, “Yénataka hundi wakwa
du Satan dé.” Wungi nani wa. Dé ané héfana
atéfék du takwaré dé yéna ye. Maikel wun
némafwi hambweré akwi, déka enselré akwi dé
yakisanda. ¹⁰ Yakisandandéka wuni xéké, Godna
getéfambu hundi nak hambukmbu wandéka. Wata

dé wa, “God némafwi hambuk yata dé Satanré sarékéngwanda dé déré héfaré yakisanda. Tale Satan dé Godna makambu téta gan nukwa dé Jisasna hundi xékéndé du takwaka haraki hundi wa. Némbuli dé dika haraki hundi wambula yamba wakéndé. Némbuli God némafwi hambuk yata yae dé déka du takwaré héra, Satanéna tambambu. Nana Néma Du God yae dé atéfék du takwaka néma du re. Reta dé déka nyan Jisas Kraiska hambuk hwe, dé atéfék du takwaka néma du rendéte. ¹¹ Wun Sipsip Balina Nyan hiyandéka déka nyéki dé bleké. Blekéndéka di du takwa nawulak di wun Sipsip Balina Nyanka jémba sarékéta di déka yikafre hundi wa. Déka jémba yanjoka di hiyanjoka roohambandi. Wungi maki di Satanré sarékéngwandé. ¹² Sarékéngwandéndanka sarékéta guni Godna getéfambu rekwa du takwa yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatangani. Satan héfaré naande ye dé xékélaki. Dé nawulak nukwa male retandé. Dé wungi xékélakita dé némafwimbu mawuli wi. Mawuli windékaka nani guni héfambu rekwa du takwaka akwi, néma xérumbu rekwa jonduka akwi nani saréfa nae.” Wungi dé wun hundi wa.

¹³ Wun némafwi hambweré héfaré yakisandandéka héfambu rendékaka xékélakita dé dunya héralé takwaré nambwe. ¹⁴ Nambwandéka God dé wule takwaka némafwi barokwaruna yék yéték hwe, lé wura du rehafi héfaré ye léka hafwambu xakuléte. Lé wumbu relét, di léka hénoo hwetandi. Héki hwari hufuk també wumbu jémba retalé.

¹⁵ Wule takwa wumbu reléka dé wun némafwi hambwe déka hundimbu dé séfélak hulingu

gwiya, némafwi xéri maki. Wun hulingu némafwi hwe gwande ye lé wule takwaré nambwe yi. Wun hwe gwande léré hura yilét fakuléte dé hambwe mawuli ya. ¹⁶ Mawuli yandéka dé héfa wule takwaré yikafre huruta dé déka taak sénata dé némafwi hambwe gwiya dé atéfék hulingu nyéréké. ¹⁷ Nyérékéndéka dé wun némafwi hambwe wule takwaka mawuli wita dé léka mandékangu wali warenjoka mawuli ya. Léka mandékangu di Godna hambuk hundimbu wandén maki huruta Jisasna hundi hulukikwa du takwa di. Di wali warenjoka dé wun némafwi hambwe yi. ¹⁸ Ye dé néma xéri tufwana awemémbu té.

13

Ximbali maki joo yéték bér xale

¹ Téndéka wuni xé, ximbali maki joo nak néma xérimbu xalendéka. Déka hara tamba yéti dé. Déka harambu di néma duna anéngambambu sandandaka joo tamba yéti di re. Déka humbu angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di. Déka maka nak nakmbu dé hayindan xi nawulak hwa. Wunde xi di Godka haraki hundi wandaka xi di. ² Xéwun ximbali lepat maki dé. Déka man beana man maki di. Déka hundi laionéna hundi maki dé. Wun ximbalika dé némafwi hambwe Satan déka hambuk hwe. Hwetaka dé déré wa, “Méni wuna hambuk hérae ané héfambu rekwa du takwaka néma du retaméni.” Wungi wandéka dé hambuk yata dika néma du dé re. ³ Wun ximbalina humbu nak xiyandaka hiyae dé té. Téndéka wun makambu téndé wasi réka yandéka dé humbu

wambula yikafre ya. Yandéka di héfambu rekwa atéfék du takwa wun ximbaliré xéta waréngéna di déka hukémbu yi. ⁴ Wun némafwi hambwe ximbalika déka hambuk hwendéka di du takwa némafwi hambwena ximbu haréké. Harékéta di ximbalina ximbu akwi haréké. Harékéta di wa, “Héndé wun ximbali maki dé? Héndé wun ximbali wali wareta déré sarékéngwandétandé? Wu yingafwe.” Wungi di wa.

⁵ Wun ximbali hambuk hérae dé déka hafu ximbu harékéta dé Godka haraki hundi wa. Wun némafwi hambwe dé déka hambuk hwendéka dé atéfék du takwaka dé néma du re, dumi yétiyéti angé tamba yéték (42) bafumbu. ⁶ Reta dé Godka akwi, Godna xika akwi, Godna yikafre geke akwi dé haraki hundi wa. Godna yikafre ge dé déka getéfambu rekwa du takwa dé. ⁷ Dé hambuk hérae dé wun ximbali Godna du takwa wali ware dé diré sarékéngwandé. Wun némafwi hambwe dé déka hambuk hwendéka dé atéfék hémka akwi, atéfék nak maki nak maki séfi tékwa du takwaka akwi, atéfék nak maki nak maki hundi bulékwa du takwaka akwi, atéfék héfambu rekwa du takwaka akwi dé néma du re. ⁸ Héfambu rekwa du takwa déka ximbu harékétandi. Hanja God ané héfa huratakahafi yandén nukwa dé nyinga nakmbu déka du takwana xi hayi, di dé wali wungi re wungi re jémba rendate. Wun nyinga dé xiyandaka hiyandé Sipsip Balina Nyanéna nyinga dé. Wun nyingambu deka xi hayihafi yandén du takwa wun ximbalina ximbu harékétandi.

⁹ Du takwa deka waan téndét, di ané hundi métaka xékénda. ¹⁰ God du takwa nawulakré dé wa, deka mama diré séndé gembu takandate. Wandét, di séndé gembu retandi. God du takwa

nawulakré dé wa, deka mama diré xi warendaka yarmbu diré xiyandate. Wandét, di diré xi warendaka yarmbu xiyatandi. Guni Godna du takwa wunka sarékéta guni Godna jémbaka bari wendé nahafi yata Godka jémba sarékétanguni.

¹¹ Ximbali nak akwi héfambu raama xalendéka wuni xé. Déka hara yéték dé, sipsip balina nyan maki. Dé némafwi hambwe buléndéka maki dé hundi bulé. ¹² Tale yandé ximbali hukémbu yandé ximbalika hambuk hwetaka wandéka dé tale yandé ximbalina makambu téta dé déka jémba ya. Yata dé atéfék héfambu rekwa du takwaré wandéka di tale yandé ximbalina ximbu haréké. Hanja humbu nak xiyandaka hiyae téndéka wun humbumbu téndé wasi réka yandéka dé humbu wambula yikafre yandé ximbalina ximbu di haréké. ¹³ Hukémbu yandé ximbali dé nak maki nak maki hanja xéhafi yandan hambuk jémba dé ya. Nak yandén hambuk jémba angi dé. Dé atéfék du takwana makambu téta wandéka ya nyir yatakataka dé héfaré gaya. ¹⁴ Hukémbu yandé ximbali dé tale yandé ximbalimbu hambuk hérae dé hanja xéhafi yandan hambuk jémba yata dé héfambu rekwa du takwaré yéna ya. Yéna yata dé diré angi wa, “Guni gwalinya tatanguni. Wun ximbali hanja xi warendaka yarmbu xiyandaka dé huli re. Guni wun ximbali maki gwalinya tatanguni. Tae guni déka ximbu harékétanguni.” Wungi wandéka di ta. ¹⁵ Tandaka dé hukémbu yandé ximbali hambuk hérae dé wun tale yandé ximbali maki gwalinyaka hambuk hwe, wun gwalinya yanambi yondéte. Hwendéka dé wun gwalinya yanambi yota dé hundi akwi bulé.

Buléta dé wa, “Wuna ximbu harékéhazi yakwa du takwaré guni xiyatanguni.” ¹⁶ Wungi wataka dé wa, “Guni wuna hundi nak hayitanguni, atéfék du takwana yika tambambu. Tambambu hayihafi yata deka makambu hayitanguni. Néma du takwa, baka du takwa, xérénjuwi mama du takwa, jambangwe du takwa, nak duka jémba yakwa du takwa, deka hafu jémba yakwa du takwa, atéfék du takwambu wuna hundi wungi hayitanguni. ¹⁷ Hayingut, du takwa wuna hundi hura téhazi yata di nak du takwambu joo yamba hérakénde. Wuna hundi hura téhazi yakwa atéfék du takwa jondu hwetaka nak du takwaré yéwa yamba hérakénde.” Wungi dé wun gwalinya wa. Wandéka wungi di déka hundi hayi. Hayindan hundi wu ximbalina xi dé. Hayindan hundi wu ximbalina namba dé.

¹⁸ Guni xékélelakikwa du takwa, mé saréké. Guni jémba sarékéta wun ximbalina nambaka xékélakitanguni. Wun namba wu duna namba dé. Wun namba 666 dé.

14

Séfélak (144,000) du di huli gwar wa

¹ Wambula xe wuni xé, wun Sipsip Balina Nyan Saion Némbumbu téndéka. Wun Sipsip Balina Nyan téndéka di 144,000 du di dé wali té. Hanja wunde duna makambu dé déka xi déka Yafana xi akwi dé hayi. ² Wunde du téndaka wuni xéké, hundi nak Godna getéfambu wandéka. Wun hundi gu némafwimbu safuruta wandéka maki dé wa. Dé jar xiyaata wandéka maki dé wa. Xékéwun hundi gita xiyandaka wandéka maki dé wa. ³ Di wun hundi wata di God réndéka jambéna makambu téta di

huli gwar wa. Di hamwinya tékwa jondu yétiyéti, wumbu rekwa néma du akwi, deka makambu téta di huli gwar wa. Wunde 144,000 du di wun gwarna moka xékélaki, wun gwar wanjoka. Nak du takwa wun gwar wanjoka di hurufatiké. Hanja God ané héfambu dé wunde duré héra. ⁴ Wunde du di takwa wali hwahafi yata di Godna makmbu yikafre male du di re. Di wun Sipsip Balina Nyanéna hukémbu yikwa du di. Dé nak héfaré yindét, di déka hukémbu yitandi. Hanja wunde du di séfélak duna nyéndékmbu rendaka God diré dé héra. Du takwa hanja Godka tale hérandan hénoo Godka hwendaka maki, wunde du di God bér Sipsip Balina Nyan tale hérambén du di. ⁵ Di yénataka hundi nawulak wahambandi. Di haraki saraki sémbut nawulak huruhambandi.

Ensel hufuk di hundi wa

⁶ Wambula xe wuni xé, ensel nak anwar nyirumbu wura yindéka. Dé Kraisna wungi re wungi re rekwa yikafre hundi wanjoka dé yi. Dé nak maki nak maki héfambu rekwa du takwaré, nak maki nak maki hémémbu rekwa du takwaré, nak maki nak maki hundi bulékwa du takwaré, nak maki nak maki séfi tékwa du takwaré, ané héfambu rekwa atéfék du takwaré wanjoka dé yi. ⁷ Yita dé hambukmbu angi wa, “God némafwi kot xékékwa néma du retendéka nukwa wundé yandé. Yandénka guni Godka roota déka ximbu harékétanguni. God nyir, héfa, néma xéri, xéri akwi huratakandénka sarékéta guni déka ximbu harékétanguni.”

⁸ Dé wungi wandéka dé ensel nak akwi tale yandé enselna hukémbu dé ya. Yae dé wa,

“Némafwi getéfa Babilon wundé xakrilé. Hanja lé atéfék héfambu rekwa du takwana mawuliré lé haraki huru, di haraki saraki mawuli xékéta lé wali haraki saraki sémbut hurundate. Lé wundé xakrilé.”

⁹ Dé wungi wandéka dé ensel nak akwi bérka hukémbu ya. Yae dé hambukmbu angi wa, “Ximbalina ximbu harékékwa du takwa, ximbali maki tandan gwalinyana ximbu harékékwa du takwa akwi, bérka ximbu harékéta ximbalina hundi makambu, yika tambambu hérandé du takwa, ¹⁰ wunde du takwa di Godna mawuli wina wain hulingu satandi. Wun wain hulingu hambuk dé. Dé diré hambukmbu haraki hurutandé. Di Godna ensel akwi Sipsip Balina Nyan akwi deka makambu téta di yambu, ya yanékwa haklafu motumbu akwi némafwi hangéli hératandi. ¹¹ Wun ximbali bér ximbali maki tandan gwalinyana ximbu harékéndé du takwa, bérka ximbu harékéta ximbalina hundi deka séfimbu hérandé du takwa akwi di yambu némafwi hangéli hératandi, wungi re wungi re. Gan nukwa baka yamba hwakéndi.” Wungi dé wa.

¹² Guni Godna du takwa, wunka sarékéta guni roohafi yata guna mawulimbu hambuk yata Godna hundi jémba xékéta wandén maki hurutangu. Huruta Jisaska jémba sarékéta déka hundi hulukitanguni.

¹³ Godna getéfambu hundi nak gayandéka xékéwuka dé angi wa, “Méni angi hayitaméni. Néma Du Jisas wali natafa mawuli héraakwa du takwa di némbuli hiyandat hukémbu hiyandat, God diré yikafre hurutandé. Hurundét di jémba male retandi.” Wungi wandéka dé Godna Hamwinya

wa, “Wu mwi hundi dé. God diré yikafre hurundét, di resétotandi, deka némafwi jémbaka. Deka yandan yikafre jémba di wali yitandé, God diré yikafre hurundéte.” Wungi dé wa.

Héfambu hénoo héraakwa nukwa

¹⁴ Wuni wambula xe wuni xé, wama buwi nak hwandéka. Wun buwimbu duna nyan maki du dé re. Déka anéngambambu dé gol motumbu yatakan-dan néma du sandandaka joo nak dé re. Déka tambambu dé hénoo hérandaka dakéndé yar dé huru. Wun yar némbi tufu dé. ¹⁵ Hurundéka dé ensel nak akwi Godna tempelmbu gwande dé buwimbu rekwa duré némafwiwimbu wata dé wa, “Héfambu rekwa du takwa di akwe hénoo maki di té. Némbuli wun akwe tékwa hénoo hérateméka nukwa wundé yandé. Méni sa ye ména yambu hénoo xatéka héra.” ¹⁶ Wungi wandéka dé buwimbu rendé du déka yar hura yaake dé héfana akwe hénoo atéfék xatéka héra.

¹⁷ Hérandéka dé ensel nak akwi Godna getéfambu tékwa tempelmbu gwande dé té. Dé akwi hénoo hérandaka dakéndé némbi tufu yar nak dé huru. ¹⁸ Hurundéka dé ensel nak akwi Godka jondu hwendaka jambé yatakataka dé ya. Wun ensel dé yaka dé néma du re. Dé yae dé yar hura téndé enselré hambukmbu angi wa, “Héfambu tékwa wain sék némbuli akwe dé té. Méni ména yar hura sa ye méni wun wain sék xatéka héra.” ¹⁹ Wungi wandéka dé wun ensel déka yar hura héfaré gaye dé akwe wain sék xatéka héra. Hérae dé motumbu xandan wain sék xakinjinyindaka némafwi wekwambu dé wun wain sék yakisanda. Wun wekwa dé Godna mawuli wi dé. ²⁰ Yakisandandéka

di wun wekwambu wain sék xakinjinyi. Wun wekwa dé getéfana hafwambu dé té. Di wun wain sék xakinjinyindaka dé wun wekwambu séfélak nyéki dé xale. Xale gwande dé afaké hafwambu dé yi (300 kilomita maki). Yita dé wara héfambu tékwa duna maka yakitéfinjoka dé huru.

15

Ensel di xakéngali hura té

¹ Wungi hurundéka wuni némafwi joo nakré wuni xé. Wun jooré xéta wuni saréké waréké. Wun joo angi dé. Ensel angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk wumbu téta di némafwi xakéngali angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hura té. Wun xakéngali di hukétéfi xakéngali di. Wun xakéngali yindat, Godna mawuli wi hényitandé.

² Wambula xe wuni xé némafwi tukweseke maki joo nak téndéka. Wun joo dé ya wali glas wali takandan joo maki dé. Wun tukweseke walémbambu du takwa nawulak di té. Wunde du takwa di ximbaliré akwi, ximbalina gwalinyaré akwi, wun ximbalina xina nambaré akwi sarékéngwandétaka di wumbu té. Téta di God hwendén gita maki joo hura té. ³ Wunde du takwa wumbu téta di Godna jémba yakwa du Moses bér wun Sipsip Balina Nyanéna gwar wa. Angi di wa: Néma Du God, méni némafwi jémba méni ya.

Nani yamén yikafre jémbaré xéta waréngéna nani saréké waréké.

Ména hambuk atéfék hambukré sarékéngwandéndéka méni néma du re.

Méni yikafre sémbut male huruta méni mwi hundi male méni wa.

Méni atéfék héfana du takwaka néma du méni re.

⁴ Nana Néma Du, méni hafu yikafre sémbut male méni huru.

Méni yikafre male jémba yaméka atéfék di xé.

Xéndanka atéfék héfambu rekwa du takwa yae ména ximbu harékétandi.

Héndé ménika roohafi yata ména ximbu harékéhafi ye? Wu yingafwe.

Wungi di wa.

⁵ Wun gwar xékétaka wambula xe wuni xé, Godna mwi hundi rendéka nukwa wurmbu tondén yikafre ge déka getéfambu téndéka. Wun gembu déka tempel nafwe téndéka wuni xé.

⁶ Xéwuka ensel angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di xakéngali hura te di tempel yatakataka gwande yi. Huli huli wama nukwa wur sandataka gol motumbu yatakandan yoo mawulimbu gitaka di gwande. ⁷ Gwandendaka dé hamwinya tékwa joo nak gol motumbu yatakandan andé angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk dé dika hwe. Wungi re wungi re rekwa Godna mawuli wi dé wunde andémbu sukweka té. ⁸ God némafwimbu hambuk yata dé némafwimbu hanyindéka dé déka hambukmbu dé yaki xale dé tempelmbu sukweka té. Yaki wungi téndéka di atéfék du takwa wun tempelré yamba hali wulayinda. Ensel angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hura téndaka xakéngali angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hényindat, du takwa wun geré wulayitandi.

16

Godna mawuli wi rekwa andé

¹ Tempelmbu hundi nak xalendéka wuni xéké. Dé ensel angé tamba yétiyéti angé tamba hufukré hambukmbu angi wa, “Guni sa ye wun andémbu rekwa Godna mawuli wi héfambu gurikésandatanguni.” ² Wungi wandéka dé ensel nak ye dé déka andémbu rekwa joo héfaré gurikésanda. Gurikésandandéka séfélak du takwaré némafwi haraki wasi dé xaku. Di ximbalina xi deka séfimbu hayindan du takwa, di ximbali maki tandan gwalinyana ximbu harékékwa du takwa, diré némafwi haraki wasi dé xaku.

³ Xakundéka dé ensel nak akwi ye dé déka andémbu rekwa joo néma xérumbu gurikésanda. Gurikésandandéka dé néma xéri hiyandé duna nyéki maki dé xaku. Xakundéka néma xérumbu tékwa atéfék jondu di hiya.

⁴ Hiyandaka dé ensel nak akwi ye déka andémbu rekwa joo xérumbu akwi héfambu xalekwa gumbu akwi dé gurikésanda. Gurikésandandéka wun hulingu atéfék dé nyéki xaku. ⁵ Xakundéka wuni xéké wun hulinguna ensel angi wandéka, “Hanja re némbuli akwi méni re. Méni hurundan haraki saraki sémbut diré hasa hweméka, wu yikafre dé. Méni yikafre God méni. Wungi hasa hweta méni yikafre sémbut méni huru. ⁶ Hanja wunde du di ména profet ména nawulak du takwaré akwi xiyandaka deka nyéki dé bleké. Némbuli méni ména du takwaré xiyandé duré méni nyéki hwe, di sandate. Wu yawundu.” Wungi dé wa.

⁷ Wandéka wuni xéké, hundi nak Godka jondu hwendaka jambémbu xale wandéka. Dé angi wa, “Wu mwi hundi dé. Néma Du God, ména hambuk atéfék hambukré sarékéngwandéta méni néma du

re. Méni hurundan haraki saraki sémbut wungi hasa hweta méni wamén maki huruta yikafre sémbut male méni huru.” Wungi dé wa.

⁸ Wandéka ensel nak akwi ye déka andémbu rekwa joo nukwambu dé guriké. Gurikéndéka dé nukwa hambukmbu xétékwe, du takwana séfiré tunjoka. ⁹ Tundéka deka séfimbu némafwi ya yanéndéka di du takwa di némafwi hangéli héraata di Godka haraki hundi wa. God dé wun xakéngalika hambuk ye néma du rendéka di déré haraki hundi wa. Wata di hurundan haraki saraki sémbut yatakahafi yata di Godna ximbu harékéhambandi.

¹⁰ Harékéhafi yandaka dé ensel nak akwi déka andémbu rekwa joo wun ximbali rendéka néma duna jambémbu gurikésanda. Gurikésandandéka ximbalina du takwana hafwambu dé gan hunyi. Hunyindéka wunde du takwa némafwi hangéli hérae di deka tékaliré di ti. ¹¹ Di deka séfimbu téndé wasika akwi némafwi hangéli hérandanka di Godka haraki hundi wata di hurundan haraki saraki sémbut yatakahambandi.

¹² Yatakahafi yandaka ensel nak akwi ye dé déka andémbu rekwa joo némafwi xéri Yufretismbu gurikésanda. Gurikésandandéka dé wun xérina hulingu atéfék héliké. Hélikéndéka dé némafwi yambu nak re. Nukwa xalekwa sakumbu rekwa néma du di wun yambumbu yatandi. ¹³ Wambula xe wuni xé, gélékeké maki haraki hamwinya hufuk xalendaka. Némafwi hambwena hundi, ximbalina hundi, yénataka hundi wakwa profetna hundimbu akwi xalendaka wuni xé. ¹⁴ Wunde haraki hamwinya Satanéna hém di. Di xale ye di hanja xéhafi yandan nak maki hambuk jémba di

ya. Di ané héfambu rekwa atéfék néma duka di yi. Wunde néma du natafa hafwaré yae warendate di haraki hamwinya dika yi. Atéfék néma duré sarékéngwandékwa God wasékendén némafwi nukwambu warendate di haraki hamwinya wunde néma duka yi.

¹⁵ Yindaka nana Néma Du dé angi wa, “Mé xéké. Wuni sélé héraakwa du yandaka maki yatawuni. Guni wunika haxéta huli reta guna nukwa wurka jémba hatita, wu guni yikafre mawuli yatanguni. Guni wungi huruhafi yata guni baka séfi téngut, du takwa guna séfiré xéndat, guni rootanguni.” Wungi dé naniré wa.

¹⁶ Wun haraki hamwinya hufuk ané héfambu rekwa néma duré wandaka yae di hérangwanda té, natafa hafwambu. Wun hafwaka di Hibruna hundimbu angi wa, Armagedon. Wun xina mo hundi angi dé, Magedo némbu.

¹⁷ Ensel nak akwi ye dé murmbu déka andémbu rekwa joo guriké. Gurikéndéka dé tempelmbu rekwa God rendéka néma duna jambémbu hundi nak hambukmbu angi wa, “Yak. Bu hényi.”

¹⁸ Wungi wandéka nyir tulem nandéka dé ham nawulak wandéka jar xiyandéka dé némafwi nono nak dé huru. Wun nono némafwi nono male dé. Hanja du takwa ané héfambu xakundé nukwa némbuli akwi wungi maki nono héfambu huruhambandé. ¹⁹ Hurundéka wun némafwi getéfa dé félama també hufukmbu té. Nono hurundéka atéfék héfambu tékwa getéfa xakre di haraki ya. God dé wun némafwi getéfa Babilonka yike yahambandé. Dé wule getéfaka sarékéta dé déka némafwi mawuli wina wain hulingu rekwa hanyandé dé

léka hwe. ²⁰ Hwendéka néma xérumbu tékwa atéfék héfa di guré nandi. Némbu nak rehambandé. ²¹ Rehafi yandaka dé némafwi ais motu wali dé giya. Nak ais motuna xak angi dé, 50 kilo maki dé. Wun ais motu nyirumbu gaye dé du takwaré xiyae diré haraki huru. Wun ais wali némafwi xakéngali dé. Wali diré haraki hurundékaka sarékéta di héfambu rekwa du takwa Godka haraki saraki hundi wa.

17

Némafwi yambumbu tékwa takwa

¹ Wun andé hura tékwa ensel nak wunika yae dé wuniré angi wa, “Méni mé ya. Wuni séfélak xérumbu tékwa némafwi getéfa hési méniré wakwetawuni. Wule némafwi getéfa yambumbu tékwa takwa maki lé. God hurulén séfélak haraki saraki sémbut léré hasa hwetendékaka méniré wakwetawuni. ² Ané héfana néma du di lé wali hwaata di haraki saraki sémbut huru. Wule takwa hurulén haraki saraki sémbut wain hulingu maki dé. Lé wun wain hulingu ané héfambu rekwa du takwaka hweléka sataka di wangété ya.” ³ Wungi wandéka Godna Hamwinya wuna mawulimbu sukweka téndéka dé ensel wuniré du rehafi hafwaré hura yi. Hura yindéka wuni xé, takwa hési waka ximbalimbu reléka. Wun ximbalina séfimbu séfélak Godka haraki hundi wandaka xi di re. Wun ximbalina humbu angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di. Déka hara tamba yéti di. ⁴ Wule takwa lé waka akwi géli akwi nukwa wur lé sanda. Lé séfélak gol motumbu yatakandan jondu, séfélak yikafre glas maki motu akwi léka séfimbu lé sanda.

Séfélak yikafre yéwasé akwi lé waré. Léka tambambu lé gol motumbu yatakandan hanyandé huru. Wun hanyandémbu dé wule takwa hurulén atéfék haraki saraki sémbut akwi hurulén haraki jondu akwi dé sukweka té.

⁵ Hanja léka makambu di sataku hundi nak angi hayi, “Némafwi getéfa Babilon lé. Lé atéfék yambumbu tékwa takwana ayiwa lé. Lé ané héfambu rekwa atéfék haraki saraki sémbutna ayiwa lé.”

⁶ Lé Godna du takwana nyéki sata, Jisasna hundi wanjoka hiyandé du takwana nyéki sataka wangété yaléka wuni xé. Xétaka waréngéna wuni saréké waréké. ⁷ Sarékéwuka dé ensel wuniré wa, “Métaka méni saréké waréké? Wuni wule takwana sataku hundina mo hundika watawuni. Reléka ximbalina sataku hundina mo hundika akwi watawuni. Wun angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk humbu tamba yéti hara tékwa ximbali watawuni. ⁸ Xémén ximbali hanja re némbuli rehambandé. Hukémbu wun némafwi wekwambu xalendét, God déré xiyandét, dé fakutandé. Hanja God ané héfa huratakahafi yandén nukwa dé God dé wali wungi re wungi re retekwa du takwana xi dé hayi nyinga nakmbu. Wun nyingambu xi hayihafi yandén du takwa di wun hanja re némbuli rehafi ye hukémbu yatekwa ximbaliré xéta waréngénétandi.

⁹ “Xékélelakikwa du di wun jooka jémba xékélakitandi. Wun humbu angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di némbu angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di. Wule takwa lé wun némbumbu re. ¹⁰ Wun humbu di néma du angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk akwi di. Wunde

néma du natamba bu hiya. Nak dé némbuli re. Nak hukémbu xakutandé. Hukémbu dé yae nawulak nukwa male retandé. ¹¹ Wun ximbali hanja re némbuli rehambandé. Wunde néma du angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk tale rendat dé deka hukémbu néma du retandé. Dé wunde néma du angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk nakmbu xakutandé. God wandét dé fakutandé.

¹² “Xémén hara tamba yéti di néma du tamba yéti di. Di néma du rehafi ye. Di wun ximbali wali hambuk hérae dé wali natafa aua male néma du retandi. ¹³ Di natafa joo hurunjoka mawuli yata sékére tétandi. Téta deka hambuk ximbalika hwendat, dé deka néma du retandé. ¹⁴ Di wun Sipsip Balina Nyan wali warendat, wun Sipsip Balina Nyan diré sarékéngwandétandé. Dé atéfék némafwi duna némafwi du dé, dé atéfék néma duna néma du reta dé diré sarékéngwandétandé. Dé wali tékwa du takwa di déka hundi xékénde wasékéndén du takwa di. Di déka jémba male sarékéta wandén maki hurukwa du takwa di.” Wungi dé wa.

¹⁵ Wataka dé wuniré wa, “Wule yambumbu tékwa takwa lé séfélak xérimbu téléka méni xé. Wun xéri di nak maki nak maki séfi tékwa du takwa akwi, atéfék hémémbu rekwa du takwa akwi, nak maki nak maki héfambu rekwa du takwa akwi, nak maki nak maki hundi bulékwa du takwa akwi di. ¹⁶ Xémén hara tamba yéti wun ximbali wali di wule yambumbu tékwa takwaka némafwimbu hélék yatandi. Hélék yata léré haraki huruta léka nukwa wur atéfék lafitandi. Lafita léka séfi nawulak sataka léré yambu tusandatandi. ¹⁷ Hanja God dé wun mawuli saréké taka, wunde néma duna mawulimbu, di God mawuli yandéka maki hurun-

date. Takandéka di natafa joo hurunjoka mawuli yata sékére téta di deka hambuk wun ximbalika hwetandi. Godna wandén jondu atéfék xakundéte di deka hambuk ximbalika hwetandi. ¹⁸ Wule xémén takwa lé némafwi getéfa lé. Lé ané héfana atéfék néma duka lé néma takwa lé re.” Wungi dé wa.

18

Némafwi getéfa Babilon haraki wundé yalé

¹ Wambula xe wuni xé, ensel nak akwi Godna getéfa yatakataka gayandéka. Wun ensel némafwi hambuk yata dé nukwa hanyikwa maki dé héfambu hanyi. ² Dé gaye némafwimbu wata dé wa:

Némafwi getéfa Babilon haraki wundé yalé. Lé haraki male lé té.

Némbuli wule getéfa lé Satanéna haraki hamwinya rendaka hafwa lé.

Lé atéfék haraki hamwinya akwi rendaka séndé ge lé.

Némbuli wule getéfa lé sahafi yambeka afwi, haraki afwina rendaka séndé ge lé.

³ Atéfék héfambu rekwa du takwa di léka haraki saraki sémbutna wain hulingu sa.

Ané héfambu rekwa néma du di lé wali haraki saraki sémbut huru.

Lé haraki saraki sémbut huruta séfélak jondu héranjoka mawuli yaléka di ané héfana jémba yakwa du di léka jondu hweta yéwa héraata di xérénuwi mama du re.

Di atéfék wungi hurundaka némbuli Babilon haraki wundé yalé.

⁴ Dé wungi wandéka wuni xéké, hundi nak akwi Godna getéfambu gayata wandéka. Angi dé wa: Wuna du takwa, guni lé wali haraki saraki sémbut huruhafi yanjoka guni wule getéfa yatakataka gwandetanguni.

Guni lémbu rehafi yangut, lémbu xakutekwa xakéngali gunimbu yamba xakukéndi.

⁵ Lé séfélak haraki saraki sémbut lé huru. Di hurulén haraki saraki sémbut natafambu takandaka dé Godna getéfaré xale.

God hurulén haraki saraki sémbutka yike yamba yakéndé.

⁶ Guni lé guniré haraki huruléka maki léré haraki hasa hurutanguni.

Lé guniré haraki joo nak hurulét, guni léré haraki joo yéték hasa hwetanguni.

Hurulén haraki saraki sémbut andémbu tékwa wain hulingu maki dé. Némbuli wun andé yéték léré hasa hwetanguni.

⁷ Lé léka mawulimbu lé wa, “Wuni séfélak du takwaka néma takwa wuni re. Wuni du hiyandé takwa yingafwe. Wuni jémba male reta yamba géra kéwuni.”

Wungi wata léka ximbu lé haréké. Harékéta mawuli yaléka atéfék jondu huruta lé haraki saraki sémbut huru.

Lé lé hafuré yikafre hurulén maki némbuli guni léré haraki hasa hurutanguni, lé némafwi hangéli héraata hambukmbu géraléte.

⁸ Lé wungi léka ximbu harékélénka, léka xakéngali natafa nukwambu male lémbu xakutandi.

God léka hwetendéka xakéngali angi dé. Némafwi bar hiyaata, hambukmbu géraata, hénooka hiyalét, God léré yambu tusandatandé.

Hurulén haraki sémbut hasa hwekwa Néma Du God hambuk dé.

⁹ God léré yambu tundét, ané héfana néma du di wun yana yakiré xéta saréfa nae gératandi. Hanja di wule getéfa wali haraki saraki sémbut huru-taka di léré tundéka yanékwa yakiré xéta gératandi.

¹⁰ Di lé wali némafwi hangéli héranjoka roota di afakémbu téta angi watandi:

“Saréfa. Saréfa nae, némafwi getéfa Babilonka. Wule hambuk getéfa lé. Natafa nukwambu male di nyéna hurunyén haraki saraki sémbut hasa hwetekwa jondu nyénika bari hari di ya.”

Wungi watandi.

¹¹ Ané héfambu reta jondu hweta yéwa héraakwa du wule getéfaka saréfa naata gératandi, wule getéfambu rendé du takwa dimbu séfélak jondu wambula hérahafi yandanka. ¹² Hanja wule getéfambu rekwa du takwa di ande jondu dimbu héra: gol motu, silva motu, glas maki yikafre motu, yikafre male yéwasé, wama nukwa wur, géli nukwa wur, yikafre nukwa wur, waka nukwa wur, nak maki nak maki yikafre yama xaakwa mi, elefanéna némafwi harambu tandan yikafre jondu, mimbu tandaka séfélak yéwa hérandan jondu, brasmbu yatakandan jondu, ainmbu yatakandan jondu, yikafre wama motumbu tandan jondu, ¹³ sinamon, kari maki joo, ya xéréka yikafre yama xaakwa joo, yikafre yama xaakwa hulingu, frank-insense, wain hulingu, olivna wel, yikafre flawa, wit sék, bulmakau bali, sipsip bali, séfélak hors, hors témbéréndaka hwari, nak duna hundi xékéta wandéka maki jémba yakwa du takwa deka séfi

deka hamwinya akwi, wungi di wule getéfa Babilonmbu rendé du takwa dimbu héra.

¹⁴ Jondu hweta yéwa héraakwa du wule getéfaka angi watandi, “Sanjoka némafwimbu mawuli yanyéka yikafre mi sék nyénika afakémbu di té. Nyéna yéwa, yikafre hénoo, atéfék yikafre jondu bu hényi. Du nak nyénimbu yikafre joo nakéka hwakéfatikétandé.” Wungi watandi. ¹⁵ Wun jondu hweta séfélak yéwa hanja hérandé du di wule getéfa wali némafwi hangéli héranjoka roota di afakémbu téta léka saréfa naata hambukmbu gératandi. ¹⁶ Géraata angi watandi:

“Saréfa. Saréfa nae, wule némafwi getéfaka. Hanja lé yikafre wama nukwa wur, géli nukwa wur, waka nukwa wur lé sanda.

Lé léka séfimbu gol motu, glas maki motu lé sanda. Lé yikafre male yéwasé lé waré.

¹⁷ Wu yak. Natafa nukwambu male léka atéfék yikafre jondu bari haraki wundé yanda.”

Wungi watandi.

Gunjambéna néma du, gunjambémbu reta nak getéfaré yikwa du takwa, gunjambémbu jémba yakwa du, gunjambémbu joo takata yéwa héraakwa du, wunde du takwa atéfék afakémbu di té.

¹⁸ Téta wule getéfa ya yanéta yaki warindéka xéta hambukmbu wanjita di wa, “Wule getéfa némafwi getéfa lé. Lé atéfék némafwi getéfaré lé sarékéngwandé.” ¹⁹ Wungi wata di wun getéfaka saréfa naata héfa hérae deka makambu di ya. Yata hambukmbu géraata wanjita angi watandi:

“Saréfa. Saréfa nae wule némafwi getéfaka. Hanja gunjambéna yafa di wule getéfaka jondu hwetaka séfélak yéwa héra.

Natafa nukwambu male lé haraki wundé yalé.”
Wungi watandi.

²⁰ Guni Godna getéfambu rekwa du takwa, guni wule getéfa haraki yalénré xéta yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatanguni. Guni Godna du takwa, Jisasna aposel, Godna profet akwi, guni yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatanguni. God guniré haraki hurulénka wundé wandé, léré hasa hwenjoka. Hasa hwendénka sarékéta guni yikafre mawuli yatanguni.

²¹ Wambula xe wuni xé némafwi hambuk yakwa ensel nak némafwi motu hérandéka. Wun motu wit sék akinjényindaka némafwi motu maki dé. Wun motu hérae dé néma xérumbu yakisanda. Yakisandata dé wa, “Wun motu yakisandawun maki di wule némafwi getéfa Babilonré hérae hambukmbu yakisandatandi. Yakisandandat, di wule getéfaré wambula xénjoka hwakéfatikétandi.

²² Wule getéfambu gita maki joo xiyaakwa du akwi, gwar wakwa du akwi, hama yokwa du akwi, fuli maki joo yokwa du akwi di wumbu gwar wambula yamba wakéndi. Nak maki nak maki jémba yakwa du di wulé getéfambu deka jémba wambula yamba yakéndi. Wule getéfambu takwa di bret humbwinjoka wit sék wambula yamba akinjényikéndi. ²³ Wule getéfambu lam wambula yamba hanyikéndé. Wule getéfambu du di takwa wambula yamba hérakéndi. Takwa du wambula yamba humbwikéndi. Hanja wule getéfambu du nawulak jondu hweta yéwa hérae di ané héfana néma du re. Hanja wule getéfambu rendé du nawulak di foo tuta di atéfék héfana du takwaré yéna di ya, di haraki saraki sémbut hurundate.

24 “Wule getéfambu dé profetna nyéki, Godna du takwana nyéki dé re. Atéfék héfambu xiyandaka hiyandé Godna du takwana nyéki akwi dé wule getéfambu re. Wungi maki God léré haraki wundé hurundé.” Wungi dé wun ensel wa.

19

Babilon haraki yaléka di mawuli sawuli ya

1 Wungi wandéka wuni xéké, Godna getéfambu rekwa séfélak du takwa hambukmbu wandaka. Di angi wa:

“Haleluya. Nani Godna ximbu harékétame.

Dé naniré Satanéna tambambu dé héra.

Dé némafwimbu dé hanyi.

Déka hambuk némafwi dé.

2 Dé hurulén haraki saraki sémbut hasa hweta dé mwi hundi wata yikafre sémbut male dé huru.

Hanja wule némafwi getéfa lé yambumbu tékwa takwa maki reta lé séfélak haraki saraki sémbut huru.

Huruta lé atéfék héfana du takwana mawuliré haraki huru, di akwi haraki saraki sémbut hurundate.

Lé Godna jémba yakwa du takwana nyéki blekélénka, God dé léré hasa haraki huru.”

3 Wungi wataka di wambula angi wa,

“Haleluya. Nani Godna ximbu harékétame.

Lé yambu yanéléka léka yaki wungi re wungi re waritandé.”

4 Wungi wandaka di wunde néma du dumi yéték angé tamba yétiyéti akwi wunde hamwinya tékwa jondu yétiyéti akwi wungi di wun néma duna jambé rekwa Godna makambu xakre

héfambu hwaata déka ximbu harékéta di angi wa, “Wu mwi hundi dé. Haleluya. Godna ximbu harékétame.” ⁵ Wungi wandaka God rendéka néma duna jambémbu dé hundi nak xaakwa dé angi wa, “Guni Godna jémba yakwa du takwa, guni Godka roota déka ximbu harékékwa du takwa guni nana Godna ximbu harékétanguni. Guni néma du takwa, baka du takwa akwi, guni nana Godna ximbu harékétanguni.” Wungi dé wa.

Sipsip Balina Nyan takwa hérandét, di némafwi hénoo satandi

⁶ Wun hundi wandéka wuni xéké, séfélak du takwa hérangwanda wandaka maki hundi wandéka. Deká hundi gu némafwimbu safuruta wandaka maki dé wa. Deká hundi jar hambukmbu xiyaata wandaka maki dé wa. Wun hundi wata di wa:

“Haleluya. Nana Néma Du Godna ximbu harékétame.

Déka hambuk atéfék hambukré sarékéngwandéndéka dé atéfék du takwaka néma du re.

⁷ Wun Sipsip Balina Nyan takwa hératendéka nukwa wundé yandé.

Déka takwa léka jondu wundé huratakalé, déré humbwinjoka.

Wunka nani yikafre mawuli yata mawuli sawuli yata Godna ximbu harékétame.

⁸ God dé léka yikafre huli huli wama nukwa wur hwendéka lé wun nukwa wur sanda.”

Wungi di wa. (God hwendén yikafre wama nukwa wur wu Godna du takwa hurundan yikafre sémbut dé.)

⁹ Ensel dé wuniré wa, “Méni ané hundi mé hayi: God séfélak du takwaré dé wa, di yae wun Sipsip Balina Nyan takwa hératendéka hénoo sandate. Wunde du takwa yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatandi.” Wungi wataka dé wuniré wambula wa, “Wun hundi Godna mwi hundi dé.” ¹⁰ Wungi wandéka wuni déka man mombu xakre héfambu hwa, déka ximbu harékénjoka. Huruwuka dé wuniré wa, “Yingafwe. Méni wungi yamba hurukéméni. Wuni Godna jémba yakwa du wuni. Wuni méni wali Jisas wandén mwi hundi hulukikwa du takwa wali wungi nani Godna jémba ya. Méni Godna ximbu male harékétaméni. Nani xékélaki. Jisas wandén mwi hundi wu profetna hundina hamwinya dé.” Wungi dé wa.

Wama horsmbu rekwa du

¹¹ Wambula xe wuni xé, Godna getéfa nafwe téndéka, mé xé, wama hors nak téndéka. Wun horsmbu rekwa duka di angi wa, “Wandéka maki hurukwa du dé. Mwi hundi wakwa du dé.” Wungi di wa. Dé kot xékékwa néma du reta yikafre hundi male dé wa. Déka mama wali wareta dé yikafre sémbut male huru. ¹² Déka dama xérékékwa ya maki dé. Néma du anéngambambu sandandaka séfélak joo dé déka anéngambambu sanda. Dé hafumbu dé xi nak hayi. Dé hafu dé déka xika dé xékélaki. Nak du wun xika xékélakihambandé. ¹³ Sandandén séményi nukwa wur dé hanja nyékimbu husanda. Di déka xika angi wa, “Godna Hundi dé.” ¹⁴ Godna getéfambu reta xi warekwa du di deka séfimbu yikafre huli huli wama nukwa wur sandataka di nak nak wama horsmbu reta di déka hukémbu yi. ¹⁵ Déka

hundimbu dé yar nak té. Wun yar némbi tufu dé. Wun yarmbu dé ané héfambu rekwa séfélak du takwaré xiyasandatandé. Xiyae dé ain bangi hérae hambuk yata deka néma du retardé. Dé atéfék hambukré sarékéngwandékwa Godna mawuli wina wain sék xakinjinyitandé, motumbu xandan wekwambu. ¹⁶ Déka nukwa wur déka manmbu akwi hayindén xi dé re. Wun xi angi dé, “Atéfék Némafwi Duna Némafwi Du dé. Atéfék Néma Duna Néma Du dé.”

¹⁷ Wambula xe wuni xé, ensel nak nukwambu téndéka. Téta dé anwar nyirumbu wurékwa afwiré némafwimbu wata dé wa, “Guni mé yae natafambu hérangwandé, God hwetendéka némafwi hénoo sanjoka. ¹⁸ Guni néma duna séfi, xi warekwa duna néma duna séfi, némafwi hambuk héraakwa duna séfi, horsna hamwi, horsmbu rekwa duna séfiré mé yae sa. Guni atéfék du takwana séfi satanguni. Guni nak duna jémba yakwa du takwa akwi, deka hafu jémba yakwa du takwa akwi, néma du takwa akwi, baka du takwa akwi, guni di atéfék deka séfiré satanguni.” Wungi dé wa.

¹⁹ Wandéka wuni xé, wun ximbali, ané héfana néma du deka xi warekwa du wali yae hérangwandéndaka. Di horsmbu rekwa du wali wareta, déka xi warekwa du akwi wali warenjoka di wungi hérangwandé. ²⁰ Di warendaka dé horsmbu rekwa du déka xi warekwa du wali di wun ximbali bér yénataka hundi wakwa profetré di huluki. Hanja wun profet dé ximbalina makambu téta hanja xéhafi yandan hambuk jémba yata dé du takwaré yéna ya. Ximbalina xi séfimbu hayindan du takwa, ximbali maki tandan

gwalinyana ximbu harékékwa du takwa, wunde du takwaré dé yéna ya. Horsmbu rekwa du déka xi warekwa du wali di wun ximbali bér yénataka hundi wakwa profetré hulukindaka bér hiyahafi rembéka di berré hura ye ya yanékwa tukwesekeré yakisanda. Wun tukwesekembu ya yanékwa haklafu motu akwi dé yané. ²¹ Yakisandataka dé horsmbu rekwa du déka hundimbu tékwa yarmbu dé bér wali tékwa atéfék duré xiyasandandéka di hiya. Hiyandaka di atéfék afwi yae wunde duna séfiré sandaka deka biya dé sukweké.

20

Satan 1,000 héki hwari dé némafwi wekwambu re

¹ Wun joo yindéka wuni xé, ensel nak Godna getéfa yatakataka gayandéka. Déka tambambu dé némafwi wekwana féténa ki huru. Némafwi sen nak akwi dé déka tambambu hura té. ² Wun ensel gaye dé némafwi hambweré huluki. Wun némafwi hambwe wu hanja rendé hambwe déka xi Satan dé. Satan atéfék haraki hamwinyana néma du dé. Ensel wun némafwi hambweré huluke dé némafwi senmbu déré gi, dé 1,000 héki hwari wekwambu rendéte. ³ Gitaka dé déré némafwi wekwambu yakisandataka dé wun wekwana fété jémba tatéfi, Satan du takwaré wambula yéna yahafi yandéte. Tatéfitaka dé wifa takambeka maki dé bi maki joo wun fétémbu taka, nak du wun yambu nafwindémboka. Tale wun hambwe 1,000 héki hwarimbu wun wekwambu retandé. Rendét hukémbu dé nafwindét, Satan xale nawulak nukwa male du takwaré wambula yéna yatandé.

⁴ Wambula xe wuni xé néma du rendaka jambé nawulak rendéka di kot xékékwá néma du nawulak wumbu rendaka. Hanja God dé diré wa, di du takwa hurundan sémbutka wandate. Wambula xe wuni xé, hanja hiyandé du takwana hamwinya wumbu téndaka. Hanja wunde du takwa nawulak di Jisasna mwi hundi wata Godna hundi akwi wandaka Godna mama deka hwali xatékéndaka di hiya. Wunde du takwa di wun ximbalina ximbu harékéhafi yata ximbali maki tandan gwalinyana ximbu akwi harékéhambandi. Deká makambu deka tambambu akwi di wun ximbalina hundi hayihambandi. Wunde du takwa wambula raama di Kraisa wali du takwaka néma du takwa retandi, 1,000 héki hwarimbu.

⁵ Wunde du takwa di tale wambula ramé. Nawulak hiyandé du takwa wun nukwambu raméhambandi. Wun 1,000 héki hwari yindét, di nawulak hiyandé du takwa wambula ramétandi.

⁶ Tale ramétekwa du takwa di yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatandi. Wunde du takwa di yikafre sémbut male hurukwa du takwa di. Di wambula yamba hiyakéndi. Di God bér Kraisna pris reta Kraisa wali néma du takwa retandi, 1,000 héki hwarimbu.

God Satanré yakisandandéka dé némafwi hangéli héra

⁷ Wun 1,000 héki hwari yindét, dé Satan rendé séndé gena fété nafwe déka sen lukutandé.

⁸ Lukundét, Satan wun wekwa yatakataka xaletandé, atéfék héfambu rekwa atéfék du takwaré yéna yanjoka. Xale yéna yandét, wunde du takwa, Gok bér Magokna du takwa, di déka hundi xékéta wandén maki di natafambu

hérangwandétandi, God wali warenjoka. Wunde du takwa séfélak di. Du nak diré handékénénjoka hurufatikétandé. ⁹ Wunde du warenjoka yae di atéfék héfambu yae Godna du takwa rendaka getéfaré ye God némafwi mawuli yandéka getéfaré akwi ye hérangwandé di té. Téndaka ya Godna getéfambu gaye wunde duré tusanda. ¹⁰ Tusandandéka Satan hanja diré yéna yandénka dé God Satanré ya yanékwa tukwesekeré yakisanda. Ya yanékwa séfélak haklafu motu akwi wun tukwesekembu dé re. Hanja di wun ximbali bér yénataka hundi wakwa profetré akwi tukwesekeré yakisanda. Bér Satan wali di wun tukwesekembu reta gan nukwa némafwi hangéli hératandi, wungi re wungi re.

Némafwi kot dé xaku

¹¹ Wambula xe wuni xé, néma duna némafwi wama jambé nak rendéka néma du nak wumbu rendéka. Rendéka xéwuka nyir héfa yaange ye bér hényi. Bér nak hafwambu wambula yamba rekéndi. ¹² Nyir héfa hényindéka wuni xé, hanja hiyandé néma du takwa baka du takwa akwi ye God rendéka jambéna makambu téndaka. Téndaka dé nawulak nyinga lae dé nak nyinga akwi la. Wun nyinga nakmbu dé God wali retekwa du takwana xi dé hayi. Nawulak nyingambu hanja di hiyandé du takwa ané héfambu reta hurundan atéfék sémbutka hayi. God wun nyingambu xéta kot xékéka néma du reta dé wundé du takwaré hasa hwe, di hanja haraki hurundaka maki.

¹³ Wambula xe wuni xé, néma xérimbu hiyandé du takwa, hwandafumbu hwaakwa du takwa,

hiyandé du rendaka hafwambu rekwa du takwa, wunde du takwa atéfék déka yandaka. Di yae déka makambu téndaka God kot xékékwá néma du reta dé diré hasa hwe, hanja hurundan maki.

¹⁴ Hasa hweta dé du takwa hiyandaka sémbut akwi hiyandé du takwa rendaka hafwa akwi hérae dé ya yanékwa tukwesekeré yakisanda. Tale du takwa ané héfambu di hiya. Hukémbu di wun ya yanékwa tukwesekembu hiyae retandi. ¹⁵ Dé wali retekwa du takwana xi hayindén nyingambu God dé xé. Xéndéka du takwana xi wun nyingambu rehafi yandét, God diré hérae ya yanékwa tukwesekeré yakisandatandé.

21

Huli nyir, huli héfa

¹ Wambula xe wuni xé, huli nyir, huli héfa téndéka. Tale téndé nyir héfa bu hényi. Néma xéri akwi bu hényi. ² Wuni Godna huli getéfa huli Jerusalemré xé. God wandéka wule getéfa nyir yatakataka gayaléka wuni xé. Wule getéfa lé jémba male té, takwa hési du humbwinjoka huruta, yikafre jondu sande jémba téléka maki.

³ God rendéka néma duna jambémbu hundi nak hambukmbu wandéka wuni xéké. Dé angi wa, “Mé xé. Némbuli God rendéka ge du takwana nyéndékmbu dé té. God di wali rendét, di déka du takwa retandi. God hafu deka nyéndékmbu retandé. ⁴ Dé deka damambu tékwa ménengu létékétandé. Di wambula yamba hiyakéndi. Di wambula yamba géraékéndi. Di deka mawulimbu xak wambula yamba héraékéndi. Di hangéli

wambula yamba hérakéndi. Tale rendé jondu atéfék bu hényi.” Wungi dé wuniré wa.

⁵ Néma duna jambémbu rekwa God dé wa, “Mé xé. Wuni huruwuka atéfék jondu di huli xaku.” Wungi wataka dé wa, “Wun hundi mwi hundi dé. Yénataka hundi yingafwe. Méni wun hundi mé hayi.” ⁶ Wungi wataka dé wuniré wa, “Yak. Wun jémba wundé yasékewu. Wuni talena hundi wuni. Wuni hukétéfina hundi wuni. Wuni talena wuni. Wuni hukétéfina wuni. Hulinguka hiyaakwa du takwaka wuni huli mawuli hwekwa xérina hulingu hwetawuni, di wungi re wungi re rendate. Di wunimbu baka hératandi. Wun hulingu sanjoka yéwa yamba hwekéndi. ⁷ Sarékéngwandékwa du takwa di wun jondu hératandi. Hérandat, wuni deka God rewut di wuna nyangwal retandi. ⁸ Du takwaka rookwa du takwa akwi, wunika jémba sarékéhafi yakwa du takwa akwi, haraki du takwa akwi, duré xiyaakwa du takwa akwi, nak du takwa wali haraki saraki sémbut hurukwa du takwa akwi, foo tukwa du takwa akwi, yénataka godna ximbu harékékwa du takwa akwi, yénataka hundi wakwa atéfék du takwa akwi, wunde du takwa di wun yikafre jondu yamba hérakéndi. Di ya yanékwa tukwesekeré nanditandi. Séfélak ya yanékwa haklafu motu akwi wun tukwesekembu dé re. Wumbu reta di wambula hiyatandi.” Wungi dé God wuniré wa.

Huli getéfa Jerusalem

⁹ Hanja ensel angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk di andé angé tamba yétiyéti angé tamba hufuk hura téndaka wuni xé. Wun andémbu dé

hukétéfi xakéngali sukweka té. Némbuli wun ensel nak wunika yae dé wa, “Méni mé ya. Wuni méniré wun Sipsip Balina Nyan hératendéka takwaka wakwetawuni.” ¹⁰ Wungi wandéka Godna Hamwinya wuna mawulimbu sukweka téndéka dé wuniré anwarmbu tékwa némafwi némbu nakré hura yi. Ye dé Godna yikafre male getéfa Jerusalemka wuniré wakwe. God wandéka wule getéfa nyir yatakataka gayaléka wuni xé. ¹¹ Godna hambuk wule getéfambu rendéka lé wule getéfa némafwimbu hanyi. Séfélak yéwambu héraakwa motu maki lé hanyi. Wun yikafre motu jaspas maki lé hanyi. ¹² Wule getéfambu gindan séndé anwarmbu dé té. Wun séndémbu gena fété tamba yéti manmbu yéték dé té. Téndéka di wunde fété nak nakmbu dé ensel nak té. Israelna hém tamba yéti manmbu yétékna xi nak dé nak nak fétémbu dé re. ¹³ Wun séndéna nukwa xalekwa sakumbu di fété hufuk di té. Wun séndéna mur yakwa (not) sakumbu di fété hufuk di té. Wun séndéna mur yikwa (saut) sakumbu di fété hufuk di té. Wun séndéna nukwa nandikwa sakumbu di fété hufuk di té. ¹⁴ Hanja wun séndé hambuk ye jémba téndéte di némafwi motu tamba yéti manmbu yéték taka. Wunde motu nak nakmbu Sipsip Balina Nyanéna aposel tamba yéti manmbu yétékna xi nak dé re.

¹⁵ Wuni wali téta bulékwa ensel dé jondu handékénékwa bangi nak hura té. Wun bangi gol motumbu yatakandan bangi dé. Wun bangimbu dé wule getéfa, gena fété, séndé akwi handékénéjoka dé yi. Handékéna dé xé. ¹⁶ Wule getéfana séményi, téfwéké bér natafa male bér. Dé

wun bangimbu wule getéfa handékéna dé xé. Léka séményi, léka téfwéké, léka anwar di atéfék 2,400 kilomita maki di. ¹⁷ Wule getéfana séndé akwi dé handékéné. Handékéna dé xé, wun séndé 72 mita némafwi téndéka. Ensel handékénékwa bangi dé héfambu rekwa du jondu handékénékwa bangi maki dé.

¹⁸ Wule getéfa di gol motumbu to. Wun gol yikafre male dé, glas maki dé. Wun getéfana séndé di waka maki jaspá motumbu to. ¹⁹ Séndé hambuk yata jémba téndéte di némafwi motu hanja taka. Wun motumbu di séfélak nak maki nak maki yikafre motu di sanda. Nak motu jaspá dé. Nak géli nyir maki motu sapaia dé. Nak wama motu aget dé. Nak yangar glas maki motu emeral dé. ²⁰ Nak waka wali wama wali motu sadonikis dé. Nak waka maki motu konilian dé. Nak haklafu glas maki motu krisolait dé. Nak géli maki glas maki motu beril dé. Nak maki haklafu glas maki motu topas dé. Nak yangar maki motu krisopres dé. Nak maki géli séfi maki glas maki motu haiasin dé. Nak géli glas maki motu ametis dé. ²¹ Séndémbu tékwa fété tamba yéti manmbu yéték di néma xérumbu hérambeka yéwasé maki di. Fété nak nak natafa némafwi yéwasé maki joombu dé huru. Getéfambu hwaakwa yambu yikafre gol motumbu hurundéka dé glas maki ya.

²² Xe wuni xé, tempel nak wule getéfambu téhambandé. Némafwi hambuk héraakwa Néma Du God bér wun Sipsip Balina Nyan bér wule getéfana tempel bér. ²³ Wule getéfambu rekwa du takwa jémba xénjoka di nukwa bafuna larékombu rehambandi. God némafwimbu hanyindéka wule getéfa

déka larékombu lé té. Téléka wun Sipsip Balina Nyan dé wule getéfana hanyikwa lam maki dé. ²⁴ God bér wun Sipsip Balina Nyan wule getéfambu wungi hanyimbét, atéfék héfana du takwa léka larékombu jémba féta yitandi. Yindat, ané héfambu rekwa néma du di bérka ximbu harékénjoka yikafre jondu wule getéfaré hura yitandi. ²⁵ Nukwambu di wule getéfana fété yamba téfikéndi. God bér wun Sipsip Balina Nyan wungi hanyimbét, wule getéfambu gan yamba hunyikéndé. Wungi maki di wule getéfana fété yamba téfikéndi. ²⁶ Atéfék hémna du takwa di deka xérénjuwi akwi deka yikafre jondu akwi wule getéfaré hura wulayitandi. ²⁷ Wule getéfaré haraki saraki jondu hura yamba wulayikéndi. Haraki saraki sémbut hurukwa du takwa, yénataka hundi wakwa du takwa di wule getéfaré yamba wulayikéndi. Hanja dé wali retekwa du takwana xi God dé hayi, wun Sipsip Balina Nyanéna nyingambu. Wunde du takwa male wule getéfaré wulayitandi.

22

Nak maki xéri, nak maki mi

¹ Ensel dé xéri nak wuniré wakwe. Du takwa wun xérumbu hulingu sata wungi re wungi re retandi. Wun hulingu yikafre glas maki dé. Wun xéri God bér Sipsip Balina Nyan rekwa jambémbu xale dé ² wule getéfambu hwaakwa yambuna nyéndékmbu dé yi. Xéri tufwa yétékmbu di mi nawulak té. Du takwa wun misék sata wungi re wungi re jémba retandi. Wun mi atéfék héki hwari dé yambu tamba yéti manmbu yéték dé sék xaké.

Atéfék bafu nak nak dé sék xaké. Wun mi ganga atéfék héfambu rekwa du takwaré dé huréhaléké.

³ Du takwaré haraki rendate wandén hundi wumbu yamba rekéndé. God bér wun Sip-sip Balina Nyan rembéka jambé wule getéfambu tétandé. Wule getéfambu Godna jémba yakwa du takwa déka ximbu harékétandi. ⁴ Di déka saawiré xétandi. Déka xi deka makambu hwatandé. ⁵ Wule getéfambu gan wambula yamba hunyikéndé. Nana Néma Du God wumbu haanye rendéka wule getéfambu rekwa du takwa di déka larékombu retandi. Reta di nukwana larékombu lamna larékombu renjoka yamba sarékékéndi. Godna larékombu reta di néma du takwa retandi, wungi re wungi re.

Jisas bari yatandé

⁶ Ensel wun joo wakwetaka dé wuniré wa, “Wun atéfék hundi mwi hundi dé. Wandén maki xakutandé.” Wungi dé wa. Nana Néma Du, profetka déka Hamwinya hwekwa God, dé enselré dé wa, dé Godna jémba yakwa du takwaré bari xakutendéka jonduka wakwendéte. ⁷ Jisas angi dé wa, “Mé xéké. Wuni bari yatawuni. Hukémbu xakutekwa jonduka ané nyingambu rekwa profetna hundika sarékéta wandén maki hurukwa du takwa yikafre mawuli yata jémba retandi.” Wungi dé wa.

⁸ Wuni Jon wun hundi xékéta wuni wun jon-duré xé. Wuni wun hundi xékéta wun jonduré xétaka wuni wun jonduka wakwendé enselna man mombu xakre héfambu hwa, déka ximbu harékénjoka. ⁹ Harékénjoka huruwuka dé wuniré wa, “Yingafwe. Méni wungi yamba hurukéméni.

Méni wali, Jisasna hundi xéka profet wali, ané nyingambu rekwa hundi xéta wandéka maki hurukwa du takwa wali, wuni wali, nani atéfék Godna jémba yakwa du takwa nani re. Méni Godna ximbu male harékétaméni.”

¹⁰ Wataka dé wuniré wambula wa, “Ané nyingambu rekwa hukémbu xakutekwa jonduka hundi yamba fakukéméni. Wun jondu xakutendéka nukwa bari yatandé. Xakutendékaka wun jonduka wataméni. ¹¹ Haraki saraki sémbut hurukwa du takwa haraki saraki sémbut wambula métaka hurunda. Haraki sémbutmbu tékwa du takwa wun sémbutmbu tékwandi. Yikafre sémbut hurukwa du takwa yikafre sémbut wambula métaka hurunda. Godna mawuli yandéka maki hurukwa du takwa némbuli God mawuli yandéka maki hurutandi.” Wungi dé wuniré wa.

¹² Jisas dé wa, “Mé xéké. Wuni bari yatawuni. Hwetewuka jondu wuni hura yatawuni. Yae wuni atéfék du takwa hurundan sémbut diré hasa hwetawuni. ¹³ Wuni talena hundi wuni. Wuni hukétéfina hundi wuni. Wuni talena wuni. Wuni hukétéfina wuni. Hanja wuni re. Hukétéfi nukwambu retawuni.” Wungi dé Jisas wa.

¹⁴ God déka hundi xékéta wandén maki hurukwa du takwaré watandé, di wule getéfana yambumbu wulaaye wun huli mawuli hwekwa mina sék sandate. Watendékaka sarékéta wunde du takwa yikafre mawuli yata mawuli sawuli yatandi. ¹⁵ Haraki wasa maki rekwa du takwa hafwambu male retandi. Foo tukwa du takwa, nak du takwa wali haraki saraki sémbut hurukwa du takwa, duré xiyaakwa du takwa, yénataka godna ximbu harékékwa du takwa, yénataka hundi

wanjoka mawuli yata wun hundi wakwa atéfék du takwa, wunde du takwa atéfék di hafwambu male retandi.

¹⁶ “Wuni Jisas wuni wuna ensel nakré wawuka dé ménika yae méniré wun hundi wa, méni wuna hundi xékékwa du takwaré waméte. Wuni Devitna hémémbu xaakwa wuni déka mandéka wuni re. Wuni hanyikwa sérénjuwi hunkwari wuni.”

¹⁷ Godna Hamwinya bér Sipsip Balina Nyan hératendéka takwa bér wa, “Mé ya.” Ané hundi xékékwa du takwa akwi watandi, “Mé ya.” Guni Godna hulingu sanjoka mawuli yakwa du takwa, guni mé yae wun hulingu sa. Sata guni huli mawuli hérae jémba retanguni, wungi re wungi re. Guni wun hulingu héranjoka mawuli yangut, God wun hulingu baka hwetandé. Yéwa yamba hérakéndé.

¹⁸ Wuni guni ané nyingambu rekwa hundi xékékwa du takwa guniré wuni mwi hundi we. Hayiwun hundi male métaka rendé. Guni hayiwun hundi nak hundi akwi hayingut, God ané nyingambu hayiwun xakéngali gunika hwetandé.

¹⁹ Guni ané nyingambu hayiwun hundi nawulak hérekingut, God ané nyingambu hayiwun yikafre male getéfambu guniré hérekitandé. Hérekindét, guni hayiwun huli mawuli hwekwa misék yamba sakénguni.

²⁰ Wun jonduka mwi hundi wakwa du Jisas dé wa, “Wuni bari yatawuni. Wu mwi hundi dé.” Wungi wandéka wuni wa, “Wu yawundu. Néma Du Jisas, mé ya.”

²¹ Nana Néma Du Jisas guni atéfékré yikafre hurrundéte wuni déré wa.

Wuna hundi yak.

Godna Hundi
The New Testament and Jonah in the Hanga Hundi
language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Jona long tokples Hanga Hundi
long Niugini

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hanga Hundi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2023 from source files dated 22 Nov 2019

1ddf7e66-687a-510b-a2b8-6f29f6c72eaf